Nr. 175 NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM

Kraków, Niedziela 3 Sierpnia 1924.

Rok XLIII.

Prenumerata miesięczna:
Bez odnoszenia . . . . 3·40 zł.
Z odnoszeniem . . . . . 3·60 „
Z przesyłką pocz. . . . 4·20 „
Za granicą . . . . . . . 7·— „
Cena numeru 15 groszy
Adres Redakcji: ul. Jagiellońska L. 10.
Telefon 41. Międzymiast. 1·57.
Adres Administracji: ul. Jagiellońska L. 10.
Telefon 241

# NOWA REFORMA

wychodzi codziennie o godzinie 3 po południu

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy:
Zwykłe . . . 10 gr.
Nekrologi . . . 20 „
Nadesłane . . . 25 „
Po kronice . . . 30 „
Na 1-szej stronie . . 40 „
Drobne od słowa . . 7 „
(najmniej 10 słów)
Układ tabelaryczny 0% drożej.
Nekrologi do 60 mm 50% taniej.
Załączniki wedle umowy
Nr czeku P. K. O. 40.402.

## Po sesji sejmowej

Kraków, 1 sierpnia.

Z poczuciem dobrze spełnionego obowiązku mogą posłowie na Sejm Rzeczypospolitej rozjechać się na letnie wywczasy. Ostatnia sesja była bowiem sesją pracowitą, a przedewszystkiem twórczą.

Gdyby współcześni, a zwłaszcza uczestnicy zdarzeń, uświadamiali sobie znaczenie faktów, których są widzami czy współtwórcami — ostatnia sesja przeszłaby wśród uroczystego nastroju, jaki towarzyszy wielkim wypadkom historycznym. Przypomnijmy sobie bowiem, jakie były owoce pracy Sejmu w ciągu ostatniego roku.

* * *

Po raz pierwszy w dziejach wskrzeszonej Rzeczypospolitej uchwalono **normalny budżet.** Dlaczego dopiero w tym roku?

Polska powstała po wielkiej wojnie światowej i odrazu na kilku frontach musiała sama rozpocząć wojnę w obronie swej niepodległości. W tych czasach zrozumiałem było, że tylko jedno hasło rozbrzmiewało: „Wszystko dla frontu, wszystko na rzecz walki“. Armja pochłaniała olbrzymie sumy a kraj zniszczony i wycieńczony nie mógł dawać skarbowi państwa należytych środków. Racjonalna gospodarka była z góry wykluczoną.

Ten stan rzeczy, łącznie z upadkiem powojennej moralności, ze złą polityką kredytową i gospodarczą rządów, przyprawił nas o ciężkie wstrząśnienia inflacyjne i udaremniał aż dotąd wszelkie próby oparcia gospodarki państwowej na zdrowych podstawach.

Sanacja skarbu, dokonana przez rząd Władysława Grabskiego, stworzyła jednakowoż w roku 1924 możliwość wybrnięcia z dotychczasowego chaosu. I oto dzięki tej sanacji, Polska posiadała pierwszy normalny i naogół zrównoważony budżet państwowy.

* * *

Z kwestją budżetu i sanacji, dokonanej przez rząd, łączy się drugi wielki czyn Sejmu, czyn polegający nie na wykonaniu pracy, ale na przezwyciężeniu siebie samego.

Mówimy o dwukrotnem udzieleniu rządowi **pełnomocnictw.**

Można być różnego zdania co do rozmiarów tych pełnomocnictw tak, jak można mieć rozmaite zastrzeżenia co do szczegółów akcji rządowej na podstawie tych pełnomocnictw podjętej. Jedno jest wszakże pewnem: że bez zostawienia rządowi wolnej ręki w pracy sanacyjnej, sanacja wogóle nie byłaby doszła do skutku. Sejm zrezygnował z bezpośredniego mieszania się w tok uzdrowieńczego procesu, oddał chorego w ręce jednego lekarza. W ten sposób dobrze zasłużył się krajowi i dobrze — idei polskiego parlamentaryzmu.

To ostatnie powiedzenie mogłoby się wydawać paradoksem. Jakże bowiem uważać za zasługę parlamentu wobec parlamentaryzmu, że w zasadniczej sprawie znosi parlamentarną ingerencję? A jednak jest to zasługą. Obecna Izba poselska udowodniła bowiem, że jej członkowie stoją na wysokości zadania i widząc potrzebę państwa, gotowi zejść z drogi czystej doktryny. W ten sposób wrogowie parlamentaryzmu w Polsce, a mamy ich niestety bardzo dużo, nie mogą rozpocząć agitacji przeciw istniejącemu ustrojowi pod hasłem: „parlament uniemożliwia normalne życie kraju, uniemożliwia jego uzdrowienie, a więc precz z parlamentem“. W czasie ogólnego kryzysu idei parlamentarnej w całej Europie, Polska nie weszła na drogę czerwonego czy białego przewrotu, czerwonej czy białej dyktatury, ale z trudności znalazła wyjście swoiste, nie powodujące wstrząśnień i zamieszania.

* * *

Trzecim wielkim czynem, dokonanym przez Sejm w ciągu ubiegłej sesji — to **ustawy językowe.**

Pisaliśmy o nich niejednokrotnie na tych łamach. Nie mamy więc zaprawdę powodu ani potrzeby dokładnego ich rozpatrywania. Chcemy tylko scharakteryzować raz jeszcze ogólne ich znaczenie.

Ustawy **językowe** są początkiem racjonalnego ułożenia się stosunków między narodem polskim, który odzyskał swe państwo, a mniejszościami, mieszkającemi w tem narodowem państwie polskiem. Na podstawie świeżo uchwalonych ustaw, mniejszości uzyskują możność pełnego rozwoju a — jeśli logika faktów obowiązuje — zadrażnienie stosunków narodowych na kresach powinno zmniejszać się z miesiąca na miesiąc. Mamy nadzieję, że tak będzie istotnie, a szaleńcza wprost awantura, jaką z powodu uchwalenia tych ustaw wszczęli nacjonaliści białoruscy i ukraińscy, zasiadający w Sejmie, jest dla nas tylko dowodem, że ustawy językowe, zadawalające aspiracje ludności kresowej, usuwają grunt z pod nóg panom Wasińczukom i Taraszkiewiczom.

* * *

Jedno jeszcze niezwykle doniosłe, a dla całej sesji charakterystyczne zjawisko pragnęlibyśmy podkreślić. Od czasu, gdy do władzy przyszedł rząd pozaparlamentarny, gdy po kilku miesiącach zaciętej a jałowej walki stronniczej, Sejm zabrał się do pracy, i uchwalił szereg ustaw, a przedewszystkiem ustawy omówione przed chwilą — okazała się **dążność do współpracy wszystkich stronnictw polskich** tam, gdzie tego wymaga najwyższy interes państwowy.

Przeciw pełnomocnictwom nie głosowało ani jedno stronnictwo polskie, budżet przeszedł głosami prawicy i lewicy (z wyjątkiem PPS), a trudne i tyle przeciwieństw programowych budzące ustawy językowe są dziełem kompromisu obu stron Izby.

Oby ten radosny fakt podporządkowania interesów i programów partyjnych interesowi państwa był **zadatkiem** na przyszłość.

—oo—

## Wywiad z premierem Grabskim
### na temat gospodarczego i finansowego położenia państwa

**Warszawa, 1 sierpnia (PAT).** Premjer Grabski udzielił przedstawicielowi „Gazety Warszawskiej“ wywiadu w aktualnych sprawach gospodarczych i finansowych w związku z przeżywanym kryzysem gospodarczym.

Jak głęboko sięga obecny **kryzys ekonomiczny** w kraju?

Kryzys ekonomiczny — odpowiedział premjer, **głęboko nie sięga** i to jest jego złą stroną. **Przebieg przesilenia w Polsce jest znacznie łagodniejszy, niż to miało miejsce w Niemczech i Czechach,** dotykając kolejno różnych gałęzi życia gospodarczego. Kryzys obecny nie może rychło dobiec końca i nie da się uzdrowić w szybkiem tempie naszego organizmu gospodarczego. **Gdyby przesilenie sięgało głębiej, to to doprowadziłoby już do zniżki cen, czego dotychczas niema.** Spadek cen to nieodzowny warunek sanacji gospodarczej a nastąpić może tylko podczas kryzysu w drodze obniżenia kosztów produkcji. Wprawdzie spadek złotego mógłby doprowadzić też do zniżki, lecz tego nikt chyba sobie nie życzy. **Dotychczas nie mamy ani bankructw ani masowych wysprzedaży, a dopóki to nie nastąpi, należy uznać przebieg kryzysu za łagodny.**

Jakiemi drogami zamierza rząd zwalczać kryzys?

Odpowiednią akcję zapoczątkował rząd przed pół rokiem, ulgami podatkowemi, następnie zastosowane zostały pewne posunięcia w sprawie godzin pracy, które dotyczą hutnictwa. Nadmienić muszę, że rząd na tem przedłużeniu pracy poprzestanie. **Nie podzielam zdania, aby zniesienie 8-godzinnego dnia pracy w górnictwie,** jak to utrzymują niektórzy, **podyktowane było koniecznością natury gospodarczej.** Pozatem rząd prowadzi akcję kredytową dla obniżenia wygórowanej stopy procentowej, do której to akcji przywiązuje wielką wagę. Jesteśmy dopiero na początku tej akcji.

W nawiasie dodam, że Niemcy, które 4 miesiące wcześniej niż u nas ustabilizowały swoją walutę, zło, wytworzone nadmierną stopą procentową odczuwają niemniej niż my. Mimo niezwykłych trudności, na jakie napotyka pomyślne załatwienie tej sprawy, akcja rządu polskiego w tej dziedzinie dała już pewne wyniki, które uwidoczniają się m. i. w podniesieniu się kursu akcyj przemysłowych. Ale tego jeszcze za mało i rząd chce odnieść znacznie większe wyniki.

Jakie obowiązki spadają na społeczeństwo w okresie przesilenia?

Pierwszy obowiązek, to **niewykorzystywanie konjunktury, sprzyjającej lichwie.** Dotyczy to w pierwszym rzędzie tych, którzy mają pochowaną gotówkę, dawniej trudnili się spekulacją a dziś przerzucili się do lichwy. Drugi obowiązek polega na szybkiem **uzdrowieniu kalkulacji w wszystkich warstwach pracy.** Trzeba poprzestać na minimalnych dochodach i **kalkulować na wielki obrót i wielkie zyski a nie na duży procent od małego obrotu.** Koła gospodarcze wielką wagę w uzdrowieniu naszego życia gospodaraczego nadają uzyskaniu **kredytu zagranicznego.**

—oo—

## Na Śląsku Górnym — spokój

(Telefonem od naszego korespondenta).

**Katowice, 1 sierpnia.** Drugi dzień strajku na Górnym Śląsku nie przyniósł żadnych poważniejszych zmian. **Huty i kopalnie stoją bezczynnie,** z wyjątkiem mniejszych zakładów. Wszędzie **panuje spokój, ład i porządek, do czego przyczyniają się w niemałej mierze zarządzenia organizacji zawodowej.** Organizacje te utworzyły w Katowicach główne biuro strajkowe, które znów ma filje obwodowe i miejscowe.

Główne biuro strajkowe w odezwie do strajkujących robotników podnosi z naciskiem, że prace konieczne muszą być bezwzględnie wykonywane w porozumieniu z radami załogowemi i dyrekcjami przedsiębiorstw.

Dalej odezwa podnosi, że **strajk obejmuje wszystkie huty i kopalnie, z wyjątkiem centrali elektrycznej w Chorzowie, której do strajku chwilowo przyłączyć się nie wolno.** Fabryki chemiczne, oraz zakłady przemysłu przetwórczego, strajkowi nie podlegają. Również nie strajkuje państwowa fabryka związków azotowych w Chorzowie.

Główne biuro strajkowe nawołuje, iż **rozporządzeniom władz trzeba się koniecznie podporządkować.**

### Robotnicy sami strzegą swych warsztatów pracy

**Katowice, 1 sierpnia.** Wczoraj bawił w Katowicach minister pracy i opieki społ. **Darowski,** który odbył konferencję z wojewodą **Bilskim.** Wojewoda Bilski odbył wczoraj z przedstawicielami robotników nieoficjalne narady, zaś dziś konferował z przedstawicielami pracodawców.

Pogłoski, iż kolejarze zamierzają przystąpić do strajku, są w zupełności nieprawdziwe. Na ogół panuje, zwłaszcza wśród starszych robotników, **nastrój pojednawczy.** Wiadomość dzienników, jakoby wojsko i policja obsadziły huty i kopalnie, jest nieprawdziwa. **Zorganizowany robotnik sam pilnuje, ażeby warsztaty pracy nie zostały uszkodzone.**

Z głosów prasy śląskiej warto zanotować, że organ N. P. R. zaatakował ostro przewodniczącego komisji rządowej, p. Widomskiego. Między innemi pisze on: „Robotnik polski dziś we własnej ojczyźnie, o którą lata całe walczył, jednem pociągnięciem pióra ludzi, którzy może w życiu huty cynkowej nie widzieli i nie poczuli ani jednego wyziewu gazów siarczanych, traci wszystkie swoje krwawe zdobycze i przestaje być człowiekiem“.

### Trzeci dzień strajku

(Telefonem od naszego korespondenta).

**Katowice, 1 sierpnia.** W dniu dzisiejszym sytuacja strajkowa bez zmiany. Zakłady użyteczności publicznej pracują w dalszym ciągu. — **Przebieg strajku najzupełniej spokojny. Roboty konieczne przedsiębiorstwa nadal w toku.**

W sferach robotniczych utrzymują, że nawet gdyby robotnicy narazie chcieli podjąć pracę, **przemysłowcy ogłoszą w kopalniach lokaut. Dotychczas przedstawiciele robotników do pertraktacyj nie zostali wezwani.**

### Zniesienie angielskich sobót w Zagłębiu Dąbrowskiem

**Sosnowiec, 1 sierpnia.** Władze zakładów przemysłowych zawiadomiły robotników, iż od 1 sierpnia br. wprowadzają 48-godzinny tydzień pracy (Oznacza to zniesienie angielskich sobót. Red.)

## Wezwanie premjera Herriota do nieustępliwości

**Paryż, 1 sierpnia (AW).** Sądząc z głosów prasy tutejszej, ostatni projekt rzeczoznawców francuskich w sprawie sądu rozjemczego i opuszczenia Ruhry **nie wywołał we Francji zadowolenia.** Propozycje francuskie uważa się tu jako wyraźną **ofiarę ze strony Francji** na rzecz pokoju i zgody wśród sprzymierzonych. „Petit Parisien“ określa ostatni krok francuski jako **maximum ze strony Francji w kierunku doprowadzenia do porozumienia.** „Journal“ wyraża przekonanie, że p. Herriot będzie w danym razie **równie nieustępliwy jak dotychczas był lojalny i nie cofnie się ewentualnie przed zerwaniem konferencji.** Herriot musi w każdym razie otrzymać rekompensatę w sprawie stosowania sądu rozjemczego przy przekazach gotówkowych i dostawach rzeczowych.

—oo—

### Pierwsza komisja konferencji londyńskiej przyjęła tezę francuską

**Londyn, 1 sierpnia (PAT).** Komisja pierwsza konferencji londyńskiej osiągnęła dziś **całkowite porozumienie co się tyczy części memorjału francuskiego,** która została jej przedłożona przez delegatów głównych: Postanowienia komisji, stanowiące właściwe powtórzenie postulatów francuskich, mają następujące brzmienie: komisja odszkodowań we wzmocnionym swoim składzie osobowym w obecności obywatela Stanów Zjednoczonych, który również ma prawo głosu, rozważać będzie każdorazową kwestję **ujawniania ze strony Niemiec złej woli.** Gdyby w podobnych wypadkach komisja odszkodowań nie powzięła jednomyślnej decyzji, sprawa uchybień ma być poddana decyzji **komisji arbitrażowej,** złożonej z 3 osób, powołanych jednogłośnie przez komisję odszkodowań. Gdyby jednak w sprawie powołania komisji arbitrażowej komisja odszkodowań nie osiągnęła jednomyślności, wówczas decyzja dokonana będzie przez przewodniczącego najbliższej sesji międzynar. trybunału sprawiedliwości w Hadze. W każdym razie przewodniczącym komisji arbitrażowej byłby obywatel Stanów Zjednoczonych. Co do pozostałych 2 członków komisji arbitrażowej, to komisja odszkodowań postanawia, że mają oni reprezentować większość i mniejszość komisji odszkodowań.

### Zwłoki Jaures'a w Panteonie

**Paryż, 1 sierpnia (PAT).** Izba uchwaliła wczoraj **345 głosami przeciw 110 projekt ustawy co do przeniesienia zwłok Jauresa do Panteonu.** Senat przyjął tę ustawę.

### Zaprzeczenie wiadomości o planowanym zamachu stanu w Rumunji

**Bukareszt, 1 sierpnia (PAT).** Doniesienie, jakoby w Rumunji ogłoszono **stan oblężenia z obawy przed ewentualnym zamachem ze strony partji Averescu, są pozbawione wszelkiej podstawy. Tylko w części państwa ogłoszono stan oblężenia, ale ani Averescu, ani żadna inna partja nie przygotowuje zamachu stanu.**

---

**JERZY BRAUN.**

## Strychy i piwnice

(Ciąg dalszy). 3

Zmora!!!

A czarny pan dojrzał mnie, gdym wrzasnął i przybiegł i prasnął mnie w usta tym okropnym kikutem.

Ciemno mi w oczach! Ratunku!!!

— — — — — — — — —

Przybiegli. Cucili. Uspakajali.

— Zmora! — wołam — Zmora... Uciekajcie.

Stryj stoi koło mnie, powiada, żem chory. Ale ja wiem, że to nie żadna choroba. To tylko Zmora. Oni nie wiedzą wszyscy, a ja już wiem, rozumiem.

— Nie odchodźcie — proszę ich i błagam — Światło zróbcie. Jak będzie ciemno, to znowu przyjdą.

— Tak, tak — szepce chrapliwie ogrodnik. — Przyszli do niego stamtąd, z pod ziemi, z piwnicy.

— Głupstwo! — klnie stryj na starego, wystraszonego ogrodnika.

Ale stryj kłamie, stryj jest wspólnik, stryj jest podły...

— Stryj sam jes „Zmora“ — krzyczę wrogo.

Bo przecież widzę wyraźnie, że stryj ma teraz twarz tyłem do przodu, a potem rozczapirza zamiast rąk, dwa słomiane powrósła i... stoi nademną...

— bez głowy!!!

Rozdział czwarty.

**Forpoczty tajemnicy.**

A więc jestem chory...

Lekarz przyjechał, oglądał mnie długo i próbował na mnie różnych czarnoksięskich sztuczek, a potem orzekł, że mam chore nerwy.

Ho, ho, to przecież bardzo przyjemnie.

Z dumą patrzyłem na stryja i na kucharza i na wszystkich. Otóż właśnie. Nietylko dorośli mogą mieć chore nerwy. I ja mam także. Taki mały chłopiec, zdawałoby się całkiem do niczego, a przecież jest czemś, zapomocą czegoś istnieje, czemś, co się określa dłuższem zdaniem.

Pamiętajcie...

Od dziś nie jestem już tylko poprostu „chłopcem“ ale „chłopcem, który ma chore nerwy“.

Leżałem sobie teraz w łóżku, albo wstawałem i przechadzałem się po pokoju z nastoperczoną powagą. Każda chwila ma swój gest, każde uczucie swoją pozę, każda rzecz nakłada na nas pewne obowiązki. Chore nerwy obnosić się powinno z godnością, jak szklanne cacko z dziurką.

Szary dom pozostawał wciąż tymsamym rozklekotanym, obdrapanym, szarym Domem grającym, jak zepsuta harmonja na wietrze, pełnym strachów, dyssonansów i zgrzytów.

Nic się nie działo w nim nowego.

Mieszkał w nim stryj, kucharz i lokaj, mała pokojówka i chłopiec do pomocy.

Z tyłu za domem była stajnia, w stajni konie i drynda, a w przybudówce żył sobie cichutko wiekowy stangret w cyliderku, z podgiętymi rondami, w kurcie z metalowymi guzikami i wysokich, lakierowanych butach.

Stangret palił fajkę, miał żonę Lukrecję i nigdy prawie nie wyprowadzał ze stajni koni, aby je zaprzęgać do wielkiej, zamorusanej dryndy z dyszlem. Stryj mój nie wyjeżdżał nigdzie. Gdy zdarzyło się to raz w rok, w jakiemś niezwykłem dniu, który musiał być istotnie dniem bardzo ważnym. Szary Dom obchodził tę chwilę chwilę, jak wielką uroczystość.

Zdarzyło się to właśnie niedawno, kiedy stryj zmuszony był udać się do miasta po lekarza.

Stangre Dominik wywiódł wtedy chabety ze stajni, przerywając im wieczne, jednostajne żucie siana u żłobu i zaprzągł je do powozu z nabożeństwem, nie wypuszczając z zębów swojej nieodstępnej fajeczki.

Gdy wyprężony sztywno na koźle, trzymając lejce w garści, jak dwie napięte struny, na których grał wiatr — zajechał z łomotem i hałasem przed werandę — wszyscy domownicy zbiegli się, by oglądać to dziwo. Wytoczył się z kuchni dymiący, pachnący swądem i potrawami, kucharz, w białym szlafroku i w bermycy na łysej głowie. Łeb miał świński jakoby, gały wybałuszone, nos rozlazły i wargi grube, jak wałki do ciasta. Oblizywał się wiecznie obleśnym, czerwonym, jak gotowane raki, jęzorem.

Za kucharzem ceremonjalnie i hieratycznie niósł się lokaj, istota w liberji, w krótkich, aksamitnych spodeńkach i pończochach. Na nogach miał trzewiki-półbuciki z klamerkami. Był prawdziwym, rzetelnym lokajem, miał bokobrody, oczy bez wyrazu i twarz zasuszoną, jak mumja. Tak wyglądać powinien lokaj. — Wiem to z książek, od pisarzy bajek, którzy są najmądrzejszymi pisarzami.

Żona sztangreta, Lukrecja, przybiegła truchcikiem w staroświeckim kostjumie i czepku na mózgownicy, przycupnęła na ławeczce pod ścianą i patrzyła obowiązkowo okrągłymi ślepkami, cerując pończochę...

Był tam także i mały chłopiec, Bobo, o główce jak cebula, o ramionkach, jak marchwie i nóżkach, jak szparagi.

Chłopiec do posługi, inaczej „warzywny chłopiec“ — tak go nazywałem ja — bo wszystko w nim było podobne do jarzyn z ogródka za domem. Na dobitek złego, stryj nazywał go „kapuścianą głową“, z wyraźną aluzją do jego rozumu, co z natury rzeczy należało też do tego jarzynowego repertuaru.

Przy okazji wyjazdu stryja do miasta opisałem wam wszystkich domowników naszej rudery. Odbiegłem od tematu, ale nie potępiajcie mnie za to. Trzeba, abyście wiedzieli z kim macie do czynienia w tym wielkim Szarym Domu.

Stryj wyszedł szybko na werandę, podkręcił wąsa, łypnął okiem na prawo i lewo.

Krzyknął: „gotowe?!“

— Gotowe?! — krzyknął.

To było ładnie powiedziane. Tak powinien odezwać się każdy uroczysty, starszy pan, udający się w podróż. Są to słowa ważne, uświęcone tradycją i brzemienne w powagę chwili.

Potem rzekł:

— Ano, wyruszajmy.

Nie lubiłem stryja, ale to piękne, „ano, wyruszajmy“, usposobiło mnie dlań w dniu tym jak najlepiej.

Wsiadł, rozparł się wygodnie, zapalił cygaro, poczem krzyknął:

— Jazda!

Dominik strzelił z bata, zaciął konie i ruszył z miejsca kłusem. Wylecieli przez rozwarte na ścieżaj bramę.

Wiatr wył, deszcz siąpił, skomlenie i postękiwania głuche szamotały się we wszystkich kątach, kominkach i korytarzach zbutwiałej budowli...

Aha, nie wspomniałem jeszcze nic o pokojówce.

Nazywała się Salomea, miała złote włosy i oczy niebieskie, a na policzkach porcelanowy uśmiech dziecka, zabarwiony laleczkowatym rumieńcem.

Nie było jej przed werandą, gdy stryj wyruszał w podróż do miasta. Wyglądała razem ze mną z poza firanek przez okno dziecinnego pokoju z rozpłaszczonym na szybie noskiem.

Tyle ich było.

(C. d. n.).

# Wyrok w procesie o zajścia listopadowe

## W następstwie werdyktu ławy przysięgłych 52 oskarżonych uwolniono, 6 skazano za kradzież

Dwumiesięczny proces o zajścia listopadowe zakończony. Mimo przykrej pogody i rzęsistego deszczu, w pobliżu gmachu sądowego zebrały się nad wieczorem tłumy publiczności, która z naprężeniem oczekiwała werdyktu ławy przysięgłych. Zagadka rozwiązana została rychło przez dra Drobnera, który, uwolniony jeden z pierwszych, przedostał się przez kordon policyjny, ustawiony w ulicy Poselskiej i pobiegł do najbliższego telefonu restauracyjnego, aby zdać relację swoim towarzyszom z pomyślnego obrotu sprawy dla oskarżonych. Uwolnienie dra Drobnera przyjęli jego zwolennicy dość hałaśliwą manifestacją. W tłum zgromadzony wpadali raz wraz szczęśliwcy, którym udało się dostać na salę sądową, a którzy później spieszyli czemprędzej na ulicę, by zakomunikować swoim znajomym wiadomość o werdykcie ławy przysięgłych. Nie obeszło się naturalnie bez żywszych scen i objawów nieukrywanej satysfakcji lub zawodu. — Duże poruszenie i ożywioną zwłaszcza dyskusję wywołało uwolnienie oskarżonego Redlicha, co do którego utrzymywało się na ogół w tłumie zdanie, że nie uda mu się wyjść „cało" z procesu...

W tłumie przeważali naturalnie zwolennicy P. P. S., nie brakło jednak także ludzi, inaczej zorjentowanych.

Kiedy jeden z oczekujących zaznaczył, że uwolnieni zostali wszyscy oskarżeni, a skazani „tylko ci, którzy kradli" — rzucił ktoś zapytanie:

— A ci, którzy zabijali!? Na wolność?

Oczywiście takie postawienie kwestji nie mogło nie wywołać poruszenia i gwałtownych słownych starć.

* *

W korytarzach sądowych rzesza ludzi, dyskutujących zawzięcie na temat wyroku. Jedni nie kryją zadowolenia, inni przygnębieni i zrozpaczeni. Obojętnie na pozór zachowują się tylko policjanci, pełniący [illegible] swój trudny obowiązek.

Na sali sądowej osób stosunkowo niewiele, daleko mniej, niż na słynnych procesach dawniejszej doby, o zabójstwo Borowskiej lub morderstwo Świszczowskiego.

Przewodniczący ławy przysięgłych, p. Turski, czyta głosem niewyraźnym nazwiska oskarżonych i odpowiedzi na pytania, przeważnie brzmiąco negatywnie. Wywołuje to pewne uczucie zmęczenia i apatji. Raz wraz powtarzają się nazwiska zabitych oficerów i żołnierzy...

Przewodniczący trybunału prosi wreszcie przewodniczącego ławy, by nie wymieniał już wszystkich tych nazwisk i ograniczył się do zwięźlejszych odpowiedzi...

Płynie znowu fala powtarzających się słów i cyfr. W jakimś momencie okazuje się, że przysięgli zapomnieli dać odpowiedź na jedno z pytań odnośnie do oskarżonego Klemensiewicza. — Konsternacja. Przewodniczący rozstrzyga szybko, by przysięgli udali się do sali obrad i naprawili zaniedbanie.

Sędziowie wracają z gotowym, dodatkowym werdyktem. Znowu tasamo przygnębiająca monotonja.

Tu i ówdzie słychać głosy:

— A co z posłem Stańczykiem, jak z Klemensiewiczem?

Jest oczekiwanie niespodzianki, czegoś nadzwyczajnego w tym tragicznym procesie. P. Turski dobija wreszcie do końca swej smutnej listy. — Czyta nazwiska głównych przywódców, przynajmniej tak określonych aktem oskarżenia.

Wszyscy wolni. Uderza niektórych stosunek głosów, są i tacy, którzy dopatrują się w tem demonstracji pod adresem tych oskarżonych, zresztą o tyle nieszkodliwej, że głosów z obciążającem „tak" jest zbyt mało, by mogły wystarczyć do wydania wyroku zasądzającego.

* *

Wreszcie koniec odczytywania werdyktu. Przerwa. Na salę wkraczają uśmiechnięci oskarżeni, do których dotarła już zresztą wiadomość o uwolnieniu.

Stanowią oni garść niemałą, pośród której zauważyć można dwie tylko kobiety, ubrane skromnie: służącą Firecką i pracownicę kolejową Tuchowiczównę. Ta ostatnia oskarżała b. posła Klemensiewicza, stąd inni oskarżeni trzymają się od niej na uboczu.

Z zastępców strony poszkodowanej obecny tylko mec. Zakrzewski, oparty o stół obrońców i pogrążony w zadumie...

Prawie wszyscy obrońcy i oskarżeni z czerwonemi goździkami w butonierce. Nie założył go za klapę surduta tylko p. poseł Liebermann, zwracający uwagę powszechną swą wyrazistą, jakby rzeźbioną w marmurze twarzą. Generalny zastępca partji P. P. S. spokojny jest i wytworny, a ofiarowanym mu kwiatkiem bawi się, obracając go w ręku i odrywając zeń listek po listku... — Ruchliwy p. Klemensiewicz trzyma w dłoni kilka białych i czerwonych kwiatów. Przewodniczący trybunału, p. r. Markiewicz, którego, bezsprzeczną, jest doprowadzenie owego niebywałego procesu do końca — zawiadamia oskarżonych o werdykcie.

Dla publiczności i dla dziennikarzy, to rzeczy już na ogół znane...

Rozglądamy się więc po sali, badamy fizjognomje i nastroje. Publiczność na parterze, to przeważnie palestra, dziennikarze i znajomi lub żony adwokatów. Na galerji rozmaitość już znacznie większa... Co chwilę otwierają się drzwi sali, do której wpadają woźni redakcyjni, by roznieść do dzienników części wijącego się, jak wąż, manuskryptu.

Punkt kulminacyjny: wyrok po krótkiej naradzie trybunału.

Zrywają się niedopuszczalne w sali sprawiedliwości oklaski, tłumi je obrońca Redlicha, dr Schoenwetter.

Skazani są — jak chciał tłum, o którym wspomnieliśmy na początku, tylko „ci, co kradli". — Ale tu niespodzianka, tym razem zdaje się dla wszystkich.

Czterech oskarżonych otrzymuje kary, umorzone śledztwem i może zaraz odejść do domu razem z oskarżonymi o przestępstwo natury raczej politycznej. Trochę to nieprzyjemne dla tych ostatnich, znać więc lekkie zażenowanie. Ostatecznie koniec procesu, zakończony sprzeciwem prokuratora... Publiczność rozchodzi się do domów, na ulicy jeszcze omawiając w grupkach jego wyniki.

Nie zatrzymujemy się dłużej na ulicy Poselskiej; posterunkowy policyjny grzecznie, ale stanowczo, każe nam się „rozejść".

Idziemy ku miastu, obserwowani przez setki osób, ustawionych szpalerem w ulicy Grodzkiej...

Do późnej nocy rozbrzmiewają kawiarnie i restauracje dyskusjami na temat procesu.

Dziś już toczą się one w całej Polsce...

* *

Wyrok wczorajszy zakończył serję procesów, związanych z tragicznym dniem 6 listopada. Niektóre procesy odbyły się, jak wiadomo, przed zwykłym trybunałem sądu okręgowego karnego, lub powiatowego, a zakończone były wyrokami, skazującymi oskarżonych na kary **od kilku tygodni do pięciu lat więzienia.**

Od wyroków tych zgłoszono przeważnie zażalenie nieważności.

### Narada przysięgłych

Narada przysięgłych nad postawionemi im pytaniami trwała do godz. 6.20 popołudniu, poczem trybunał, przysięgli i obrońcy zajęli swe miejsca, zaś przew. ławy przysięgłych **dr Turski** przystąpił wśród ogólnej ciszy do odczytywania werdyktu.

O godz. 1 w poł. przysięgli przerwali obrady i spożyli obiad, oczywiście w zamkniętej sali. Do godz. 4 popoł. dwukrotnie zapraszała ława przewodn. celem zasięgnięcia pewnych informacyj. Przewodn. do sali przysięgłych udawał się w towarzystwie prokuratora i obrońców.

### Werdykt

Na postawione im pytania, sędziowie odpowiedzieli czy winien jest:

Dr Drobner Bol. 1) pyt. gł.: zbr. buntu: 4 tak, 8 nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruchów: 12 gł. nie; 3) pyt. dod. czy działał jako podżegacz do buntu: odpadło; 4) pyt. dod.: czy działał jak podżegacz do rozruchu: odpadło.

Pietrzyk Winc. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 4 głosy tak, 8 głosów nie; 2) pyt. gł. zbrodni rozruchów: 2 gł. tak, 10 gł. nie; 3) pytanie dodatkowe, czy działał jako podżegacz do buntu, odpadło; 4) pytanie dodatkowe, czy działał jako podżegacz do rozruchów, odpadło.

Chrzanówek Winc. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 2 głosy tak, 10 głosów nie; 2) pyt. gł. zbrodni rozruchów: 3 głosy tak, 9 gł. nie; 3) pytanie dodatkowe, czy działał jako podżegacz do buntu, odpadło; 4) pytanie dodatkowe, czy działał jako podżegacz do rozruchów, odpadło.

Firecka Stan. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 12 głosów nie: 2) pyt. gł. zbrodni rozruchów: 12 głosów nie; 3) pytanie dod., czy działała jako podżegaczka do buntu, odpadło; 4) pyt. dod., czy działała jako podżegaczka do rozruchów, odpadło.

Zając San. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 5 gł. tak, 7 gł. nie; 2) pyt. gł. zbrodni rozruchów: 1 głos tak, 11 głosów nie; 3) pyt. dod., czy działał jako przywódca buntu, odpadło; 4) pyt. dod., czy działał jako przywódca rozruchów, odpadło; 5) pyt. gł. zbrodni wymuszenia broni na poległych: 3 gł. tak, 9 gł. nie; 6) pyt. gł. zbrodni bezprawnego ogran. wolności pol.: 5 gł. tak, 7 gł. nie.

Daszyński Stefan. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 12 głosów nie; 2) pyt. gł. zbrodni rozruchów: 12 gł. nie; 3) pyt. dodatkowe, czy działał jako przywódca buntu, odpało; 4) pyt. dod., czy działał jako przywódca rozruchów, odpadło.

Redlich J. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 2 głosy tak, 10 gł. nie; 2) pyt. gł. zbrodni rozruchów: 5 gł. tatk, 7 głosów nie; 3) pytanie dodatkowe, czy działał jako przywódca buntów, odpadło; 4) pyt. dodat., czy działał jako przywódca rozruchów, odpadło.

Fuchs J. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 2 gł. tak, 10 głosów nie; 2) pyt. gł. zbrodni rozruchów: 2 głosy tak, 10 gł. nie; 3) pyt. dodatk., czy działał jako przywódca buntu, odpadło; 4) pyt. dodatk. czy działał jako przywódca rozruchów, odpadło.

Widliński J. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 1 głos tak. 11 gł. nie; 2) pyt. gł. zbrodni rozruchów: 1 głos tak, 11 gł. nie; 3) pytanie dodatkowe, czy działał jako przywódca buntu, odpadło; 4) pytanie dodatkowe, czy działał jako przywódca rozruchów, odpadło.

Rejman J. 1 pyt. gł. zbrodni buntu: 1 głos tak. 11 głos. nie; 2) pyt. gł. zbrodni rozruchów: 2 gł. tak, 10 gł. nie; 3) pyt. dodatkowe, czy działał jako przywódca buntu. odpadło; 4) pyt. dodatk, czy działał jako przywódca rozruchów, odpadło.

Langrod W. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 1 gł. tak, 11 nie; 2) pyt. gł. zbrodni rozruchów: 12 głosów nie.

Gallas T. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 6 gł. tak, 6 gł. nie: 2) pyt. gł. zbrodni rozruchów: 6 głosów tak, 6 głos. nie; 3) pyt. gł. zbrodni usiłowanego morderstwa: 6 gł. tak, 6 gł. nie: 4) pyt. dodatk., zbrodni gwałtu publicznego: 7 gł. tak, 5 gł. nie.

Korzeniak J. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 3 gł. tak, 9 głosów nie: 2) pyt. gł. zbrodni rozruchów 4 gł. tak, 8 gł. nie; 3) pyt. główne zbrodni usiłowanego morderstwa: 3 gł. tak, 9 gł. nie; 4) pyt. dodatkowe, zbrodni gwałtu publicznego: 5 gł. tak, 7 gł. nie.

Rajtarow B. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 5 gł. ak, 7 gł. nie; 2) pyt gł. zbrodni rozruchów: 6 gł. tak, 6 gł. nie; 3) pyt. gł. zbrodni usiłowanego morderstwa: 2 gł. tak, 10 gł. nie; 4) pyt. dodatk., zbrodni gwałtu publicznego: 3 gł. tak, 9 gł. nie.

Słabik A. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 1 gł. tak, 11 gł. nie; 2) pyt. gł. zbrodni rozruchów: 3 gł. tak. 9 gł. nie; 3) pyt. dodatk. zbrod. usił. morderstwa: 3 gł. tak. 9 gł. nie; 4) pyt. dodatkowe zbrodni gwałtu publ.; 2 gł. tak, 10 gł. nie.

Skruch M. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 2 gł. tak, 10 gł. nie: 2) pyt. gł. zbrodni rozruchów: 4 gł. tak, 8 gł. nie; 3) pyt. gł. zbrodni usiłow. morderstwa: 2 gł. tatk, 10 gł. nie; 4) pyt. dod. zbrodni gwł publ.: 4 gł. tak, 8 gł. nie.

Struzik R. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 3 gł. tak, 9 gł. nie; 2) pyt. gł. zbrodni rozruchów: 5 gł. tak, 7 gł. nie; 3) pyt. gł. zbrodni usiłow. morderstwa: 4 gł. tak, 8 gł. nie; 4) pyt. dod., zbrodni gwałtu publ.: 4 gł. tak, 8 gł. nie; 5) pyt. gł. zbr. kradzieży: 8 gł. tak, 4 gł. nie.

Marzec P. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 5 gł. tak, 7 gł. nie; 2) pyt. gł. zbrodni rozruchów: 5 gł. tak, 7 gł. nie; 3) pyt. gł. zbrodni kradzieży: 2 gł. tak, 4 gł. nie, 6 gł. tak z dod. „nie przenoszącym wartość 8 mil."; 4) pyt. gł. zbr. kradzieży: 4 gł. tak, 8 gł. nie.

Święch St. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 2 tak, 10 gł. nie; 2) pyt. gł. zbrodni rozruchów: 3 gł. tak, 9 gł. nie; 3) pyt. gł. narusz. spokoju dom.: 3 gł. tak, 9 gł. nie.

Stachowicz Sz. 1) pyt. gł. zbr. buntu: 4 gł. tak, 8 gł. nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruchów: 3 gł. tak, 9 gł. nie; 3) pyt. gł. oszustwa: 8 gł. tak, 4 gł. nie; 4) pyt. gł. sprzen. 9 gł. tak, 3 głosy nie.

Koprynia K. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 2 gł. tak, 10 gł. nie: 2) pyt. gł. zbrodni rozruchów: 3 gł. tak, 9 gł. nie; 3) pyt. gł. zbrodni współwiny w zbrodni gwałtu publicznego: 2 gł. tak, 10 gł. nie.

Jaśkowski S. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 3 gł. tak, 9 gł. nie; 2) pyt. gł. zbrodni rozruchów: 3 gł. tak, 9 gł. nie: 3) pyt. gł. zbr. namawiania do kradzieży: 3 gł. tak, 9 gł. nie.

Kleban M. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 1 gł. tak, 11 gł. nie; 2) pyt. gł. zbrodni rozruch.: 1 gł. tak, 11 gł. nie; 3) pyt. gł. zbrodni kradzieży: 4 gł. tak, 7 gł. nie z opuszczeniem karabin. wart. poniżej 7 mil., 1 gł. tak poniżej 5000.

Kulej M. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 2 gł. tak, 10 gł. nie; 2) pyt. gł. zbrodni rozruch.: 2 gł. tak, 10 gł. nie.

Socha Fr. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 12 gł. nie: 2) pyt. gł. zbrodni rozruch.: 12 gł. nie.

Sajdakowski P. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 1 gł. tak, 11 gł. nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruchów: 1 gł. tak, 11 gł. nie.

Baran A. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 2 gł. tak, 10 gł. nie; 2) pyt. gł. zbrodni rozruchów: 2 gł. tak, 10 gł. nie.

Rudek J. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 12 gł. nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruchów: 1 gł. tak, 11 gł. nie.

Beym A. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 2 gł. tak, 10 gł. nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruchów: 1 gł. tak, 11 gł. nie.

Nawrót A. 1) pyt. gł. zbr. buntu: 1 gł. tak, 11 gł. nie; 2) pyt. gł. zbrodni rozruchów: 1 gł. tak, 11 gł. nie.

Nawrót J. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 12 gł. nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruchów: 1 głos tak, 11 gł. nie.

Gierard F. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 3 gł. tak, 9 gł. nie; 2) pyt. gł. zbrodni rozruch.: 4 gł. tak. 8 gł. nie.

Mazurkiewicz F. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 4 gł. tak, 8 gł. nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruchów: 4 gł. tak, 8 gł. nie.

Przybyś J. 1) pyt. gł. zbr. buntu: 12 gł. nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruch.: 12 gł. nie.

Goebel E. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 1 gł. tak, 11 gł. nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruch.: 12 gł. nie.

Kmieć St. 1) pyt. gł. zbr. buntu: 12 gł. nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruch.: 12 gł. nie.

Kornicki St. 1) pyt. gł. zbr. buntu: 5 gł. tak, 7 gł. nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruchów: 5 gł. tak, 7 głosów nie.

Guzik J. 1) pyt. gł. zbr. buntu: 1 gł. tak, 11 gł. nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruch.: 2 gł. tak, 10 gł. nie.

Kwinta J. 1) pyt. gł. zbr. buntu: 5 gł. tak, 7 gł. nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruchów: 5 gł. tak, 7 gł. nie.

Rylko J. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 2 gł. tak. 10 gł. nie; 2) pyt. gł. zbrodni rozruchów: 1 gł. tak, 11 gł. nie.

Sudek J. 1) pyt. gł. zbr. buntu: 2 gł. tak, 10 gł. nie; 2) pyt. gł zbrodni rozruch.: 2 gł. tak, 10 gł. nie.

Turyma M. 1) pyt. gł. zbr. buntu: 12 gł nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruchów: 12 gł nie.

Kuntel F. 1) pyt. gł. zbr. buntu: 1 gł. tak, 11 gł. nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruchów: 1 gł. tak, 11 gł. nie.

Kubala L. 1) pyt. gł. zbr. buntu: 1 gł. tak, 11 gł. nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruchów.: 12 gł. nie.

Synowiec Fr. 1) pyt. gł. zbrodni buntu: 1 gł. tak, 11 gł. nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruch.: 12 gł. nie.

Tuchowiczówna W. 1) pyt. gł. zbr. buntu: 12 gł. nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruch.: 12 gł. nie.

Pisarski S. 1) pyt. gł. zbr. buntu: 1 gł. tak, 11 gł. nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruch.: 12 gł. nie.

Litowczenko Al. 1) pyt. gł. zbr. buntu: 5 gł. tak, 7 gł. nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruchu: 5 gł. tak, 7 gł. nie.

Sulczewski T. 1) pyt. gł. zbr. buntu: 3 gł. tak, 9 gł. nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruch.: 4 tak. 8 gł. nie; 3) pyt. gł. zbrodni kradzieży biżuterji wartości powyżej 500 miljonów zrabow. ulan.: 11 gł. tak, 1 głos nie.

Ziffer Henryk 1) pyt. gł. zbr. buntu: 12 gł. nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruchu: 12 gł. nie; 3) pyt. gł. zbr. wymuszenia złożenia broni przez zagrożenie kom. i policjantom: 6 gł. tak, 6 gł. nie.

Stańczyk J. 1) pyt. gł. współwiny w zbrodni buntu przez poradę, rozkaz itp.: 12 gł. nie; 2) pyt. gł. współwiny w zbr. rozr., przez poradę, rozkaz itp.: 1 gł. tak, 11 gł. nie; 3) pyt. gł. współwiny w zbrodni zabójstwa i w zbr. ciężkiego uszkodzenia ciała: 6 gł. tak, 6 gł. nie; 4) pyt. gł. współwiny w zbr. złośliwego uszkodzenia cudzej własności: 6 gł. tak, 6 gł. nie; 5) pyt. gł. występek z paragr. 305, nakłanianie do czynów zakazanych: 5 gł. tak, 7 gł. nie; 6) pyt. gł. występek zachwalanie czynów zakazanych: 6 gł. tak, 6 gł. nie; 7) pyt. ewentualne: współwiny w zbr. gwałtu publicznego z paragr. 87, 5 gł. tak, 7 gł. nie.

Klemensiewicz Z. 1 pyt. gł. współwiny w zbr. buntu przez por. i rozk.: 12 gł. nie; 2) pyt. gł. współw. w zbr. i rozr. przez por. rozk: 1 gł. tak, 11 gł. nie; 3) pyt. gł. w zbr. buntu przez dost. środków: 5 gł. tak, 7 gł. nie; 4) w zbr. rozr. przez dostarczanie środków: 4 gł. tak, 8 gł. nie; 5) pyt. gł. w zbrodni zab. i w zbrodni ciężk. uszk. ciała: 5 gł. tak, 7 gł. nie; 6) pyt. gł. współw. w zbrodni zabójstwa i ciężk. uszkodzenia ciała przez dostarczanie środków. 5 gł. tak, 7 gł. nie; 7) pyt. gł. współwiny w zbrodni złośliwego uszk. cudzej własności przez rozkaz i poradę: 5 gł. tak, 7 gł. nie; 8) pyt. gł. współwiny w zbr. złośliwego uszkodzenia cudzej własności przez dostarcz. środk.: 5 gł. tak, 7 gł. nie; 9) pyt. gł. współw. w zbrodni i wymuszenia przez zagr. wyd broni: 6 gł. tak, 6 gł. nie; 10) pyt. gł. współwiny w zbr. ogran. osob. woln.: 5 gł. tak, 7 gł. nie; 11) pyt. ew. w zbrodni gwałtu publ. z paragr. 87 przez poradę: 5 gł. tak, 7 gł. nie; 12) pyt. ew. w zbr. gw. publ. przez dost. środk. itp.: 5 gł. tak, 7 gł. nie.

Hofman M. 1) pyt. gł. współwiny w zbrodni buntu przez poradę, rozkaz itd.: 12 gł nie; 2) pyt. gł. współwiny w zbr. rozruch. przez poradę, rozkaz itd.: 12 gł. nie; 3) pyt. gł współwiny w zbr. zabójstwa i w zbrodni ciężkiego uszkodzenia ciała: 5 gł. tak, 7 gł. nie; 4) pyt. gł. współwiny w zbr. złośliwego uszkodzenia cudzej własności: 5 gł. tak, 7 gł. nie; 5) pyt. ewent.: współwiny w zbr. gwałtu publiczn. z paragr. 87: 5 gł. tak, 7 gł. nie.

Jaroszewski B. 1) pyt. gł. współwiny w zbrodni buntu przez poradę, rozkaz itp.: 1 gł. tak, 11 gł. nie; 2) pyt. gł. współwiny w zbrodni rozruch. przez poradę, rozkaz itp.: 1 gł. tak, 11 gł. nie; 3) pyt. gł. współwiny w zbrodni zabójstwa i w zbrodni ciężkiego uszkodzenia ciała: 5 gł. tak, 7 gł. nie; 4) pyt. gł. współwiny w zbrodni złośliwego uszkodzenia cudzej własności: 6 gł. tak, 6 gł. nie; 5) pyt. ewentualne: współwiny w zbrodni gwałtu publicznego z paragr. 87: 5 gł. tak, 7 gł. nie.

Batko M. 1) pyt. gł. zbr. bunu: 1 gł. tak, 11 gł. nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruch.: 1 gł. tak, 11 gł. nie; 3) pyt. gł. zbr. kradzieży: 11 gł. tak, 1 gł. nie.

Kolut M. 1) pyt. gł. zbr. buntu: 4 gł. tak, 8 gł. nie; 2) pyt. gł. zbr. rozruchu: 3 gł. tak, 9 gł. nie.

Po odczytaniu werdyktu przez Zwierzchnika, oskarżonych wprowadzono do sali rozpraw, poczem polecił przewodniczący protokolantowi podać do wiadomości oskarżonych wynik głosowania przysięgłych, następnie zabrał głos prokurator i zażądał ukarania oskarżonych, co do których pytania zostały zatwierdzone przy uwzględnieniu okoliczności łagodzących. Dr Woźniakowski prosi imieniem ławy o zastosowanie wszystkich okoliczności łagodzących przy wymiarze kary.

### Wyrok

Trybunał udał się na naradę, poczem przew. wydał imieniem Rzeczypospolitej wyrok uwalniający od winy i kary oskarżonych: dra Drobnera, Pietrzyka, Crzanówka, Firecką, Zająca Daszyńskiego, Redlicha, Fuchsa, Widlińskiego Rejmana, Langroda, Gallasa, Korzeniaka, Rajtarową, Słabika, Skrucha, Święcha, Koprynię Jaskowskiego, Kuleja, Sochę, Sojdakowskiego, Barana, Rudka, Beyma, Nawrota A, Nawrota J., Gierada, Mazurkiewicza, Przybysia, Bombę, Goebla, Kmiecia, Kornickiego, Guzika, Kwintę, Rylkę, Sudka, Turynę, Knutla, Kubalę, Synowca, Tuchowiczównę, Pisarskiego, Litowczenkę, Ziffera, Stańczyka, Klemensiewicza, Hofmana, Jaroszewskiego Baltę i Koluta.

Natomiast skazał na karę więzienia Struzika za przekroczenie kradzieży przez 14 dni aresztu, umorzone aresztem śledczym.

Marca za przekroczenie kradzieży przez 4 tygodnie aresztu, umorzone aresztem śledczym.

Stachowicza za zbrodnię oszustwa i sprzeniewierzenia przez 4 mies. umorzone aresztem śledczym.

Klebana za przekroczenie kradzieży przez 14 dni aresztu umorzonego.

St. Sułczewskiego za zbrodnię kradzieży z paragr. 179 przez 1 i pół roku więzienia z twardem łożem z policzeniem aresztu śledczego.

Batko za zbrodnię kradzieży z paragr. 179 przez 10 miesięcy ciężkiego więzienia z policzeniem aresztu śledczego oraz orzeka się oddanie pod dozór policyjny osk. Sulczewskiego i Batki.

Strony cywilne i skarb państwa odesłano na drogę prawa cywilnego. Przewodniczący następnie uzasadnił wyrok.

### Prokurator zgłasza zażalenie nieważności

Prokurator zgłasza zażalenie nieważności co do wyroku uwalniającego wszystkich oskarżonych. Nie sprzeciwia się wypuszczeniu na wolność uwolnionych oskarżonych z wyjątkiem Rajtarowa i Litowczenki jako obcopoddanych.

Trybunał po naradzie nie uwzgędnił wniosku prokuratora, gdyż nie zachodzi obawa ucieczki.

## Zamknięcie sesji sejmowej

(Uchwalenie ustaw, do których Senat zgłosił poprawki. — Sprawa akcyzy we Lwowie i Krakowie. — Sprawa dóbr żywieckich przekazana rządowi. — Premjer Grabski o 10-godzinnej pracy na Górnym Śląsku. — incydent z posł. Łańcuckim. — Konwent senjorów zwołany na 2 października).

Warszawa, 31 lipca.

Dopiero pod koniec ożywiło się dzisiejsze, ostatnie przed ferjami posiedzenie Sejmu przy interpelacjach w sprawie rozporządzenia rządu o 10-godzinnym dniu pracy na Górnym Śląsku. Posiedzenie miało przebieg następujący:

Sejm przyjął szereg drobnych poprawek Senatu do ustawy o **monopolu spirytusowym**, między innemi poprawkę o skreśleniu postanowienia, że z dniem 1 stycznia 1934 roku automatycznie wygasają koncesje na sprzedaż detaliczną spirytusu i czystych wódek w zamkniętych naczyniach. — Ustawa o monopolu spirytusowym **została ostatecznie uchwalona.**

Prawie wszystkie poprawki Senatu do ustawy o uregulowaniu **stosunków celnych Sejm odrzucił**, poczem załatwiono się z poprawkami Senatu do ustawy o **karach za zwłokę**, do noweli o **opłatach stemplowych i komunalnych.**

Przy głosowaniu nad poprawkami Senatu do ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów **komunalnych**, przyjęto poprawkę Senatu, że **prawo poboru akcyzy przez gminy Krakowa i Lwowa** wygasa ostatecznie **z dniem 31 grudnia 1925 r.**

Sejm przyjął z kolei poprawkę Senatu, że ustawa **o poborze przez skarb państwa akcyj nowych** emisyj, dotyczyć będzie spółek akcyjnych, zarejestrowanych przed 1 sierpnia 1914, a nie przed 1 lipca 1924 r.

W głosowaniu przyjęto wszystkie poprawki Senatu o danie upoważnienia rządowi do **unormowania sposobu lokowania kapitałów** przez osoby bezwłasnowolne.

Przyjęto również poprawkę Senatu, upoważniającą rząd do ograniczenia, w porozumieniu **z władzami kościelnemi, ilości świąt**, jako dni, wolnych od pracy, dalej poprawkę Senatu, proponującą upoważnienie rządu do ustalenia **prawa własności** tych nieruchomości, których tytuł własności jest sporny przy wykładni traktatów pokojowych w Wersalu i w Saint Germain. W głosowaniu imiennem odrzucono słowo „Wersalu" 124 głosami przeciw 18, a poprawkę przyjęto.

W ten sposób upoważniono rząd do uregulowania **własności dóbr żywieckich**. Poseł Polakiewicz (ZLN) referował poprawki Senatu do ustawy o **języku władz administracyjnych**. — Izba przyjęła wszystkie stylistyczne poprawki Senatu, odrzucając natomiast poprawkę, domagającą się, ażeby ustawa weszła w życie dopiero 1 kwietnia 1925, a nie 1 października 1924 roku.

Do ustawy o **języku władz sądowych i notarjatu** przyjęto również stylistyczne poprawki Senatu. Odrzucono poprawkę o wejściu w życie dopiero 1 października 1925 roku.

Ustawę **o języku w szkolnictwie** przyjęto z poprawką Senatu, ażeby liczba 20 dzieci **polskich, a nie dopiero 25**, wystarczała na to, ażeby zakład był **dwujęzyczny.**

Z temi poprawkami wszystkie trzy ustawy ostatecznie uchwalono.

Uchwalono także, po odrzuceniu poprawek Senatu, ustawę o ochronie **drobnych dzierżawców rolnych**. Uchwalono nadto ustawę o **budowie kanałów żeglugowych** i ustawę o środkach prawnych od orzeczeń i zarządzeń państwowych **władz szkolnych** — i ustawę o popieraniu **przemysłu ludowego.**

#### O 10 GODZINNY CZAS PRACY NA GÓRNYM ŚLĄSKU.

Następnie marszałek zarządził odczytanie trzech **interpelacyj**, wniesionych w sprawie rozporządzenia ministra pracy o przedłużeniu czasu pracy na Górnym Śląsku. Naprzód odczytał poseł Żuławski interpelację P. P. S., następnie poseł Kwiatkowski interpelację Klubu Ch. D., wreszcie poseł Waszkiewicz interpelację N. P. R., poczem zabrał głos prezydent ministrów i minister skarbu, **Grabski**, który oświadczył, iż rozporządzenie ministra pracy, dopuszczające **10-godzinny dzień pracy** w hutach tylko na Górnym Śląsku i tylko na **okres 3 miesięcy**, nie zmienia zasadniczego stanowiska rządu, polegającego na tem, że utrzymuje się w całości zdobycze socjalne warstw pracujących. Rozporządzenie to jest prostym wynikiem faktu, że **po stronie niemieckiej** od pół roku istnieje 10-godzinny dzień pracy. W swoim czasie rząd polski protestował w Lidze Narodów przeciw temu zarządzeniu władz niemieckich, widząc w niem nawet niebezpieczeństwo międzynarodowe. Niestety, Międzynarodowe Biuro Pracy nie potrafiło wpłynąć na Niemców, aby wrócili na drogę szanowania zdobyczy socjalnych. Jestem przekonany — oświadczył premjer — że Polska potrafi, mimo wszystko, **zdobycze te zachować**. Na Śląsku chwilowo wytworzyła się wyjątkowo trudna sytuacja.. Na razie nie można było liczyć na utrzymanie hut inaczej, jak tylko po upodobnieniu warunków pracy u nas do tych które są poza granicą niemiecką. **O ileby tam przywrócono 8-godzinny dzień pracy**, to u nas przywrócenie to zostanie natychmiast podjęto nawet przed upływem trzech miesięcy. O rozszerzeniu tego przedłużenia na resztę państwa niema mowy. „Proszę przyjąć — kończył premjer — jako stanowcze nasze oświadczenie, **że Polska będzie nadal stała na straży zdobyczy socjalnych**"

# KRONIKA

Kraków, 1 sierpnia.

WYSTAWA LEGJONÓW POLSKICH W KRAKOWIE. W dniu 7 września b. r. otwartą zostanie w salach Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie wystawa dzieł sztuki i pamiątek Legjonów Polskich.

Protektorat wystawy przyjął marszałek Polski Józef Piłsudski.

Członkowie honorowi: Minister spraw wojskowych, generał dyw. Władysław Sikorski, b. minister spraw wojskowych, generał dyw. Kazimierz Sosnkowski, generał broni Zygmunt Zieliński, biskup ks. dr Władysław Bandurski, wiceprezydent miasta Krakowa, inżynier Karol Rolle, profesor uniwersytetu Jagiellońskiego dr Jerzy Mycielski prezes ścisłego komitetu wystawy.

# Dla przyjezdnych i mieszkańców Krakowa

## Przewodnik przemysłowo-handlowy po Krakowie

Od dnia dzisiejszego zamieszczać będzie „Nowa Reforma" codziennie na czwartej kolumnie

PRZEWODNIK PRZEMYSŁOWO - HANDLOWY PO KRAKOWIE

Nowy ten nasz dział obejmować będzie spis firm kupieckich, handlowych i przemysłowych, godnych polecenia, jako najsolidniejszych najtańszych źródeł zakupu.

Nie wątpimy, że inowacja ta reklamowa przyniesie duże korzyści tak publiczności, poszukającej dogodnych miejsc zakupu, jak i firmom, których adresy znajdują się w tym dziale.

# Wielka katastrofa lotnicza w Paryżu

## 3 osoby zabite — 5 osób ciężko rannych

Paryż, 1 sierpnia (PAT). Na jednem z przedmieść paryskich spadł samolot. Pilot został ciężko ranny, mechanik oraz dwie kobiety z pośród publiczności zostały zabite, pięć osób odniosło ciężkie rany, w tej liczbie matka i brat pilota.

## Katastrofa lotnicza

Poznań, 1 sierpnia (AW). Wczoraj na lotnisku wojskowem wydarzył się nieszczęśliwy wypadek: Pilot plutonowy Lowak sartował na aparacie Bristol w towarzystwie por. obserwatora Wolskiego. Ponieważ przy starcie motor wykazywał pewne defekty, pilot usiłował wrócić na lotnisko. Na wysokości 10 m. aparat uderzony wiatrem pod stery tylne, runął pionowo na ziemię. Por. Wolski poniósł ciężkie obrażenia.

——————oo——————

Do komitetu wystawy zaproszono szereg wybitnych osób ze sfer obywatelskich, naukowych, artystycznych i wojskowych. Pełny skład komitetu zostanie podany później.

Sekretarjat komitetu uprasza o nadsyłanie zgłoszeń pod adresem: Sekretarjat Komitetu wystawy Legjonów Polskich, Kraków, ulica Sienna 16.

Eksponaty na wystawę uprasza się przesyłać w czasie od 15 do 31 sierpnia b. r. wprost do Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie (Plac Szczepański, dyr. Ant. Waśkowski).

Komitet wystawy przyjmuje pełną gwarancję za całość eksponatów.

**OGÓLNO - PAŃSTWOWY ZJAZD LEGJONISTÓW W LUBLINIE.** W dniach 9 i 10 bm. odbędzie się w Lublinie trzeci zjazd Legjonistów z całej Rzeczypospolitej.

Zarząd Związku Legjonistów w Krakowie wzywa wszystkich Legjonistów województwa krakowskiego do masowego wzięcia udziału w uroczystościach 10-lecia Legjonów Polskich.

Uczestnicy zjazdu otrzymają bilety kolejowe po cenach zniżonych. W tym celu zarząd Związku Legjonistów w Krakowie wydaje legitymacje kolejowe i karty uczestnictwa na zjazd dla członków województwa krakowskiego.

Zgłoszenia przyjmuje sekretarjat Związku w Krakowie (ul. Florjańska l. 53, I piętro) codziennie od godziny 6—7 wieczorem do dnia 6 sierpnia włącznie.

**50-LECIE PRACY NAUKOWEJ I SPOŁECZNO-ROLNICZEJ** obchodzi w Puławach w dniu 2 bm. prof. dr Antoni Sempołowski.

Jubilat, urodzony 17 maja 1847 roku w Siekierkach pod Poznaniem, 50 lat temu objął profesurę w Wyższej szkole doświadczalnej rolniczej w Żabikowie, gdzie położył pierwsze podwaliny i zorganizował stację oceny nasion. Równocześnie ogłosił drukiem cenne studja botaniczne. Po zwinięciu szkoły przez Prusaków, przeniósł się do Warszawy, gdzie założył znów stację, ocenę nasion, poczem objął kierownictwo stacji doświadczalnej w Sobieszynie. Od roku 1918 stanął na czele Wydziału hodowli roślin w państwowym Instytucie naukowym gospodarstwa wiejskiego w Puławach, gdzie został ozdobiony komandorją „Odrodzenia Polski".

Wydział krakowskiego Towarzystwa Ogrodniczego, przyczyniając się do hołdów i uczczenia zasług znakomitego działacza naukowego, wysłał adres jubileuszowy i medal pamiątkowy.

(cz) **CENY MIĘSA, WĘDLIN I PIECZYWA POZOSTAJĄ NIEZMIENIONE.** Dzisiaj rano odbyło się w magistracie krakowskim posiedzenie komisji cennikowej, na którem uchwalono, wobec ogólnej tendencji zniżkowej, utrzymać ceny tak mięsa, jak i pieczywa, oraz wędlin, na poziomie dotychczasowym.

Ponadto uchwalono wprowadzić z powrotem dawny zakaz wywozu wędlin z Krakowa. Wprowadzenie zakazu wywożenia wędlin z Krakowa ma na celu utrzymanie cen na jednym poziomie.

**REFORMA STATUTU GMINY IZRAELICKIEJ.** Wczoraj odbyło się posiedzenie komisji prawno-administracyjnej krakowskiej Rady wyznaniowej, na którem prezydent Gminy izraelickiej, dr Rafał Landau, wskazując na konieczność reformy statutu gminnego i ordynacji wyborczej, przedstawił kroki, jakie Gmina izraelicka w tej sprawie poczyniła, poczem wybrano przewodniczącym komisji dla reformy statutu wiceprezydenta Gminy, dra Fischlowitza, referentem r. dra N. Oberlaendera, zaś koreferentami r. dra Filipa Landaua i dra Bulwę. — Po przedłożeniu projektu reformy statutu przez referentów, przedłożony on będzie komisji prawno-administracyjnej, a następnie Radzie wyznaniowej do powzięcia ostatecznej uchwały.

## Z kraju i ze świata

**PRZEPOWIEDNIE.** Starzy ludzie na Podhalu przepowiadają w tym roku ostrą zimę i wielkie śniegi, bo „na Jakóba chmury, to śniega całe fury", a w Jakóba cały dzień padal beznadziejny deszcz. Lepiej, by się te przepowiednie nie spełniły, bo tegoroczna zima dokuczyła nam już dosyć.

**URLOP SZEFA SZTABU.** Generał Stanisław Haller, szef sztabu gen., rozpoczął urlop. Zastępuje go I zastępca szefa sztabu gen., gen. brygady Kessler.

**AUDJENCJE W MINISTERSTWIE REFORM ROLNYCH.** W tych dniach nowo mianowany minister reform rolnych, p. Wiesław Kopczyński, objął urzędowanie. Dnie przyjęć dla stron wyznaczył minister we wtorki i piątki od godziny 12 do 1 po południu.

**MECENAS OSUCHOWSKI CHORY.** Donoszą z Warszawy: Prezes Towarzystwa imienia Adama Mickiewicza pomocy Polakom za granicą, mec. Antoni Osuchowski, zapadł na zdrowiu. — Zastępuje go Ignacy Witkiewicz.

**NOWY KONSUL NIEMIECKI W TORUNIU.** Prezydent Rzeczypospolitej udzielił exequatur p. Ernestowi Schmidtowi, konsulowi państwa niemieckiego, na obszarze województwa pomorskiego, z siedzibą w Toruniu.

**SPRAWA LICHWY HOTELOWEJ.** Donoszą z Warszawy: Konferencja w sprawie lichwy hotelowej doszła do przekonania, że ustawa o walce z lichwą nie zawiera podstawy prawnej do ustalenia cen pokojów w hotelach. W sprawach nadużyć tej materji będzie nadal ingerował komisarz rządu w drodze sprawdzania kalkulacji cen. W razie pobierania nadmiernych cen, sprawa przekazana będzie sądom.

**HYDROPLANY WŁOSKIE PRZYBĘDĄ DO PUCKA.** Trzy hydroplany wojskowe włoskie, znajdujące się w Amsterdamie, polecą wybrzeżami morza Północnego i Bałtyckiego do Pucka, gdzie wylądują.

**SCHWYTANIE NIEBEZPIECZNYCH BANDYTÓW I SĄD DORAŹNY NAD NIMI.** Policji lwowskiej udało się pochwycić dwóch uczestników niebezpiecznej szajki bandytów, operującej mniej więcej od miesiąca w powiecie lwowskim, bobreckim i chodorowskim. Schwytani, skonfrontowani z napadniętymi, przyznali się do czynów. Obaj staną prawdopodobnie w poniedziałek przed sądem doraźnym. Na miejsce zbrodni wyjechała komisja sądowa.

**WYNALAZCA PROMIENI ŚMIERCIONOŚNYCH MATHEW UTRACIŁ OKO** podczas operacji, której się poddał w Nowym Jorku.

**ZGON POSŁA.** Ze Stanisławowa donoszą: Wczoraj o godzinie 15 zmarł tu poseł na Sejm i członek Koła żydowskiego, adwokat dr Rubin Jonasz.

# Katastrofalny wylew Soły

## Olbrzymie szkody w powiecie oświęcimskim

Oświęcim, 1 sierpnia. W ostnich godzinach skutkiem gwałtownego przyboru wody, wylała Soła, zalewając nadbrzeżne pola i łąki. Do godziny 9 zrana przybór wody wynosił dwa metry 66 cm. ponad stan normalny.

Woda wyrządziła nieobliczalne szkody w mieście i w powiecie. Wczoraj nawiedziła Oświęcim silna ulewa, sprawiająca wrażenie oberwania się chmury.

——————oo——————

# Napad na pociąg pod Tarnowem

## Bandyci wdarłszy się do wozu manipulacyjnego, zranili strzałami ciężko dwóch funkcjonarjuszów kolejowych poczem zbiegli — Ranny kierownik pociągu dogorywa

(cz) Dzisiaj o godzinie 1 w nocy na pociąg osobowy numer 613, zdążający z Krynicy do Krakowa, pomiędzy stacjami Łowczówek—Tuchów, napadli nieznani sprawcy i, wdarłszy się do **wagonu manipulacyjnego, steroryzowali prowadzących pociąg funkcjonarjuszów kolejowych strzałami rewolwerowemi. Cztery kule ugodziły kierownika pociągu, Mateusza Matlocha, dwie kule zaś manipulanta Hrubego. Matlocha w stanie beznadziejnym pozostawiono w szpitalu w Tarnowie,** Hrubego zaś, ciężko rannego, przewieziono do Krakowa. Sprawcy napadu zbiegli. Pościg i śledztwo w toku.

——————oo——————

## Z KRAKOWSKICH TEATRÓW

**„TRAVIATA" — „DAMA PIKOWA" — „HALKA" — „FAUST".** Dzisiaj, to jest w piątek, dnia 1 bm., daną będzie ulubiona opera Verdi'ego „Traviata", w której tytułową partję odśpiewa nasza sławna śpiewaczka Ada Sari-Szajerówna, pozostałe partje wykonują: Józef Stępniowski, tenor Opery wileńskiej, Z. Dolnicki, K. Niedzielski, Schmidt i Jeleński. W sobotę po raz pierwszy w bieżącym sezonie „Dama Pikowa" Czajkowskiego. Partję tytułową wykona niezrównana w swoje kreacji p. Amalja Kasprowiczowa, Lizę śpiewa ulubienica naszej publiczności, Liljana Zamorska, Hermana zaś doskonały tenor, Franciszek Bedlewicz, nadto wystąpią pp.: Tęczarowska, Lubicz, Hinglerówna, Cyganik, Dolnicki, Niedzielski, Jeleński, Schmidt, Szymański. W niedzielę po południu po cenach zniżonych na żądanie prowincji „Halka" Moniuszki wieczorem po raz ostatni „Faust" z Mari Didur, Adamem Didurem, Józefem Stępniowskim, Amalją Kasprowiczową, Hinglerówną i Zenonem Dolnickim w głównych rolach.

**Z TEATRU IM. JUL. SŁOWACKIEGO.** Dyrektor T. Trzciński, po ukończeniu prac organizacyjnych nad przyszłym sezonem, zaczął korzystać z kilkotygodniowego urlopu. Próby do nowego sezonu rozpoczną się w dniu 21 sierpnia b. r.

**TEATR „BAGATELA".** Dzisiaj, jutro i pojutrze ostatnie trzy przedstawienia świetnej sztuki Kistemaeckersa „Instynkt". Cała prasa bez wyjątku entuzjastycznie wyraża się o mistrzowskiej grze wszystkich artystów, na czele których stoją pp.: Dunin-Osmólska i Szymański, a dalej: Strońska, Fritsche i Benda.

Ostatnie te przedstawienia gości warszawskich mają zapewnione powodzenie.

**OPERETKA WARSZAWSKA W „BAGATELI".** W nadchodzący poniedziałek czeka zwolenników operetki wielka atrakcja. zjeżdża bowiem do Krakowa pod dyrekcją znanego i cenionego kapelmistrza, p. Zdzisława Gorzymskiego, zespół artystów Operetki warszawskiej z najnowszą operetką Hirscha w przekładzie Konrada Toma pod tytułem: „Dolly".

Wśród wykonawców widzimy na afiszu znanych w Krakowie pp.: Relewicz-Ziembińską, Winiaszkiewicza, Wolińskiego i innych; w głównej męskiej roli wystąpi p. Gustaw Chorjan, jeden z najlepszych polskich tenorów, benjaminek Warszawy, któremu wróżą światową sławę.

W operetce tej występuje balet, którego popisy wywołały swego czasu ostrą polemikę w prasie w kwestji nagości na scenie.

## REPERTUARY:

### TEATR IM. SŁOWACKIEGO

Piątek, 1 sierpnia: „Traviata".
Sobota, 2 bm.: „Dama Pikowa".
Niedziela, 3 bm., po południu: „Halka".
Niedziela, 3 bm., wieczorem „Faust".

### TEATR „BAGATELA"

Piątek, 1 sierpnia: „Instynkt".
Sobota, 2 sierpnia: „Instynkt".
Niedziela, 2 sierpnia: „Instynkt".
Poniedziałek, 4 bm.: Pierwszy występ Operetki warszawskiej: „Dolly".

### REPERTUARY KIN KRAKOWSKICH:

UCIECHA: „Czarna książka" z Polą Negri.
WANDA: „Walka czterech", sensacyjny romans salonowo-awanturniczy w 6 aktach.
WARSZAWA: „Szalone kobiety w mieście gry i hazardu" (dwie serje razem w jednym programie).
REDUTA: „Trzy kobiety, czyli zemsta na uwodzicielu", z Olgą Czechową w roli głównej. Wspaniały dramat w 7 aktach.
NOWOŚCI: „Złodziej miłości", z Rudolfem Valentinem i Glorją Swanson w głównych rolach.
SZTUKA: „Grzechy Zuzanny".

# TELEGRAMY

## Wybory prezesa i wiceprezesa „Wyzwolenia"

Warszawa, 1 sierpnia. „Kurjer Polski" donosi: W dniu wczorajszym późnym wieczorem zakończyło się posiedzenie klubu „Wyzwolenia", zwołane **celem omówienia sytuacji politycznej i dokonania wyboru prezesa w miejsce pos. Thugutta.** Posiedzeniu przewodniczył wiceprezes Dąbski, obecnych było 58 członków.

Po przeprowadzeniu dyskusji politycznej przystąpiono do wyborów. **33 głosami wybrany został prezesem pos. Waleron,** pos. Rudziński otrzymał **7 głosów, 13 kartek oddano białych.** Następnie przystąpiono do wyboru w miejsce pos. Wallerona **nowego wiceprezesa.** Przy pierwszem głosowaniu **pos. Rudziński otrzymał 25 głosów.** Po ogłoszeniu wyniku głosowania, wyłoniła się różnica zdań co do ważności wyboru, pos. Rudziński **nie otrzymał bowiem absolutnej większości głosów.** Wobec tego przystąpiono **do drugich wyborów,** przyczem postanowiono, że **decydująca będzie bezwzględna większość głosów.** Wynik drugiego głosowania był następujący: **pos. Rudziński otrzymał 21 głosów, pos. Sanojca 24 glosy,** wobec czego **wiceprezesem ogłoszony został pos. Sanojca.** Przypomnieć należy, że godności wiceprezesów piastują w „Wyzwoleniu" nadto **pos. Dąbski i Putek.**

## Zamach na admirała angielskiego

**Rzym,** 1 sierpnia (PAT). „Giornale d'Italia" donosi, że w Diana Martina nieznani sprawcy **ciężko ranili wystrzałami z rewolweru kontradmirała angielskiego Dogeana.**

## Krążownik włoski w Gdańsku

Z Gdańska donoszą:

Wczoraj rano zawinął do Gdańska **krążownik włoski „Caro Mirabelo",** przybywający z wód estońskich i łotewskich. Komendant statku **złożył wizytę komisarzowi generalnemu Rzeczypospolitej na W. M. Gdańsk, p. Henrykowi** Strassburgerowi oraz senatowi gdańskiemu.

## Fałszerstwa podatkowe koncernu Wolheima

**Prokurent Schneider aresztowany — Dyrektor Boehm uciekł do Niemiec — Zabezpieczenie skarbu na 3 miljony złotych**

**Katowice,** 1 sierpnia (AW). W związku z aferą w koncernie węglowym Caesar Wolheim, **aresztowano prokurenta firmy Karola Schneidera. Jeden z dyrektorów, Alfred Boehm, uciekł do Niemiec.** Dotychczasowe dochodzenia wykazały niezbicie bardzo poważne **fałszerstwa ksiąg i dokumentów, celem wykazania mniejszych sum podatkowych.** Skarb państwa częściowo zabezpieczył sobie pretensje do majątku firmy na **kwotę 3 miljony złotych.** Delegat ministerstwa skarbu po zbadaniu sprawy i zaaprobowaniu dotychczasowych zarządzeń wydziału skarbowego w Katowicach, odjechał z powrotem do Warszawy.

# DZIAŁ GIEŁDOWY

## Cedula kursowa giełdy krakowskie

| 1 sierpnia 1924 r. | W złotych — Transakcje: dziś | wczoraj |
|---|---|---|
| **Akcje bankowe:** | | |
| Pol. Bank przem. I—VIII | 0·60 - 0·62 | 0·65—0·67 |
| Bank Hipoteczny I—VIII | — | — |
| „ Małopolski . . . . | 0·55 | — |
| Ziem. Bank kred. I—IX | 0·21 | 0·_2 |
| Powsz. Bank kred. I—V | 0·08 - 0·09 | 0·09 - 0·10 |
| Akcyjny Bank zw. I—IX | — | — |
| Bank Komercjalny I—IV | — | — |
| Bank zw. sp. zar. I—XI | 5·50 | 5·75 |
| **Akcje Tow. handlowych:** | | |
| Pol. Tow. handlowe I—V | 0·48—0·50 | 0·48—0·52 |
| Impex I—V . . . . . . . | — | 0·04 |
| Pharma I—III . . . . . | — | 1·00—1·05 |
| Bracia Rolniccy I . . . | — | — |
| Polski Glob I—IV . . | 0·45 | — |
| C. Hartwig I—V . . . | — | — |
| Zegluga Polska I—III | — | — |
| **Akcje Tow. przemysłowych:** | | |
| Zieleniewski I—IV . . . | 10·65—10·80 | 11·00 |
| Cegielski I—IX . . . . | 0·85—0·87 | 0·90 |
| Parowozy I—III . . . . | 0·45—0·51 | 0·48—0·51 |
| Automotor I—II . . . . | — | — |
| Potęga I—II . . . . . | — | — |
| Lemiesz I II . . . . . | — | — |
| Trzebinia I—IV . . . . | 0·90—0·92 | 0·90 |
| Pocisk I—III . . . . . | — | — |
| Górka I—III . . . . . . | 17·30—17·70 | 17·75—18·00 |
| Siersza I—IV . . . . | 5·90 - 6·10 | 5·90—6·00 |
| Tepege I—IV . . . . . | 3·15 - 3·20 | 3·25 |
| Gazy ziemne I—II . . . | — | — |
| Polska Nafta I—III . . | 0·56 | 0·55—0·57 |
| Poknoie I . . . . . . . . | — | 0·15 |
| Oikos I IV . . . . . . . | — | — |
| Pezet I—IV . . . . . . | — | — |
| Strug I . . . . . . . . | — | — |
| Syndykat koszyk. I—III | 0·15 | 0·14—0·15 |
| Tłuszcze Trzebinia I—II | — | 6·10 |
| Krakus I—VI . . . . . | — | 1·10 |
| Chodorów I—V . . . . | 6·30—6·45 | 6·40—6·85 |
| Ćmielów I—II . . . . . | 0·83—0·85 | 0·87—0·92 |
| Elektrow. Siersza I—IV | 0·24—0·26 | 0·24—0·27 |
| Ryngraf I—II . . . . . | — | — |
| Niemojowski I . . . . . | 0·85 | — |
| Kapelusze Myślenice . . | — | — |
| Rohn, Zieliński i Ska . | — | — |
| Terropol . . . . . . . . | — | — |
| A. Piasocki . . . . . . . | 1·75 - 1·80 | 1·90 |
| Chybie . . . . . . . . . | 9·25 | 9·00—9·25 |
| Lud. Zakł. Garb. . . | 0·70 | — |
| Azot . . . . . . . . . . | — | — |

## Krakowska giełda pieniężna

**Kraków,** 1 sierpnia.

| | |
|---|---|
| **Dolar** . . . . . . . . . . . . . . | 5·21—5·19½ |
| **N. Jork** . . . . . . . . . . . . . | 5·18½ |
| **Londyn** . . . . . . . . . . . . . | 22·90 (czek) |
| **Zurych** (za 100) . . . . . . . . | 97·75—97·65 97·70 |
| **Praga** (za 100) . . . . . . . . . | 15·45 |
| **Wiedeń** (za 100.000) . . . . . . | — |
| **Paryż** (za 100) . . . . . . . . . | 26·25 |

Kraków, 1 sierpnia.

Na pogiełdziu, mimo większego ruchu, tendencja słabsza. Jaworzno drob. 25¼—28, Jaworzno gr. 22½, Gazy wschodnie 17, Węglówki 0.05, Lokomotywy 0.80, Len 0.90, Nobel 1.90, Nafta kr. 0.40, Gazy zach. 4.40.

W efektach panował dziś ruch żywy, lecz mimo, że dokonano liczniejszych transakcyj, tendencja kształtowała się słabiej, z powodu dużej ilości zaofiarowanego towaru. Przeważała lekka zniżka kursów, kilka papierów utrzymało się w kursie, jak: Parowozy, Żelazo, Chybie.

W dewizach obroty minimalne, przy tendencji utrzymanej. Zurych cokolwiek mocniej.

### Giełda zurychska

Zurych, 1 sierpnia. PAT. Otwarcie giełdy. Holandja 205.00, Nowy Jork 533¼, Londyn 23.61, Paryż 26.97, Medjolan 23.30, Praga 15.8½, Budapeszt 69.66, Bukareszt 2.35, Belgrad 6.45½, Sofja 3.90, Wiedeń 0.0070½.

## Papiery dywidendowe w Warszawie

z dnia 1 sierpnia 1924 r.

| AKCJE: | W złotych Transakcje |
|---|---|
| **Bank Handlowy** . . . . . . . . . | 8·60—9·00 |
| **Bank Zw. Sp. Zar.** . . . . . . . | 5·75 |
| **Cegielski** . . . . . . . . . . . . | 0·89 0·88 |
| **Parowozy** . . . . . . . . . . . . | 0·46—0·52 |
| **Starachowice** . . . . . . . . . . | 3·50—3·60 |
| **Zieleniewski** . . . . . . . . . . | 11·25—11·40 |
| **Żyrardów** . . . . . . . . . . . . | 40·00—39·50 |
| **Haberbusch** . . . . . . . . . . . | 5·85—5·75 |
| **Nafta Polska** . . . . . . . . . . | — |
| **Spirytus** . . . . . . . . . . . . | 2·50—2·40 |
| **Chodorów** . . . . . . . . . . . . | 6·20 |
| **Ćmielów** . . . . . . . . . . . . | 1·09 |
| **Nobel** . . . . . . . . . . . . . . | 2·20 - 2·50 |
| **Ursus** . . . . . . . . . . . . . . | 1·75—1·95 |
| **Bank Przem. Lwów** . . . . . . . | 0·62 - 0·65 |

## Odpust w Szczyrku

Ze Szczyrku piszą nam: W niedzielę (27 z. b.) był tu odpust. Już we wilję, t. j. w sobotę wieczorem na wszystkich okolicznych górach zapłonęły olbrzymie ogniska, przy których siedzieli parobcy i trzaskali z batów. Jest to ich ulubioną rozrywką. Każdy pastuch przy pasieniu bydła od rana do zmierzchu wprawia się do tego sportu. Każdy woźnica, przejeżdżając koło domu, wali z bata, jak z pistoletu a echo odbite od gór, powtarza je. To też letnicy, których jest spora liczba budzą się wcześnie, zanim zdołają się przyzwyczaić do tej chłopskiej serenady. W dniu odpustu już o 3-ciej rano pognali bydło na paszę, by po zejściu słonka spędzić je z powrotem i zamknąć w oborach a samym udać się na odpust. Taki już zwyczaj prastary.

Na odpust zeszło się dużo ludu z okolicznych wsi, co poznać po strojach. Miejscowe kobiety nie noszą tych koronkowych czepeczków, charakterystycznych u Ślązaczek (n. p. w Wiśle, Ustroniu), jednakże przeważa strój śląski, bo noszą bardzo szerokie spódnice, obszyte kolorowemi wstążkami u dołu, kaftaniki długie, wcięte, rękawy z bufami i pełno wstążek lub koronek. Przed odpustem w sobotę i po odpuście, kwitł kult Bachusa w całej pełni, Trzeba jednak przyznać, że mimo, iż było dużo pijanych, stosunek ludności do letników jest poprawny. Pożycie z ludem jest zharmonizowane, tylko ceny podskoczyły na stopę krakowską. O uczciwości ludu świadczy to n. p., że jeśli się zdarzy, że ktoś zapomni przy kąpieli mydło, szczotkę, zegarek, to nie zginie owszem, sami odniosą.

Dzięki tradycji, przechowały się tu jeszcze niektóre stare zwyczaje i wierzenia. Do takich należy „maik". Przed niektóremi chałupami stoi wysoki pal, gładki zupełnie, tylko u szczytu zostawiono trochę gałązek. Otóż tam, gdzie są urodziwe, sympatyczne dziewczęta, w dniu 1-go maja ustawiają parobcy w nocy pokryjomu taki pal ubrany kwiatami. Prócz „maja" stawiają też na kominie „dziada", to jest poprostu kukłę lub stracha na wróble, co ma być wyrazom jeszcze większej popularności.

W dzień odpustu odbyło się rano poświęcenie nowej strażnicy i sztandaru straży pożarnej.

Częste deszcze psują wycieczki skautów, skautek i letników na Baranią Górę w Beskidy i Babiogórskie szczyty.

## Z OSTATNIEJ CHWILI

### P. Umińska stanie przed sądem przysięgłych w Paryżu

Paryż, 1 sierpnia (PAT). Adwokat Beylin po poczynieniu ostatnich kroków w sprawie p. Umińskiej odjechał z Paryża. Beylin podkreśla **niezwykłą życzliwość,** jaką okazują władze francuskie pani Umińskiej. Umińska została w sobotę prowizorycznie **wypuszczona na wolność. Sprawa jej przed sądem przysięgłych znajdzie się prawdopodobnie w końcu października.**

### Pożar uniwersytetu w Louvain

Bruksela, 1 sierpnia (PAT). Wczoraj spaliła się znaczna część uniwersytetu w Louvain (Belgja). Szkoda jest znaczna.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI.

# Przewodnik handlowy i informacyjny po Krakowie

**Wymienione firmy polecamy naszym Czytelnikom.**

### ANTYKI

HALA LICYTACYJNA, Bracka 6, Tel. 2406. Stałe wystawa mebli, tkanin, obrazów i brązów, oraz artyst. przemysłu krajowego. Ekspedycja także w języku obcych.

### APARATY I PRZYBORY FOTOGRAF.

B. FUROWICZ Sławkowska 3 (Hotel Saski)

*Warszawski Skład przyborów fotograficz. Szewska 2. Tel. 1428*

### APTEKI

*FIGOL* „Jahr" idealny środek przeczyszczający dla dzieci i dorosłych. Główny skład: Apteka Grelowskiego Kraków Tel. 402

### ARTYKUŁY DO PODRÓŻY

**M. LEITNER** Rynek główny 34.

### BANKI

A. HOLZER Dom bankowy i kantor wymiany UL. ŚW. GERTRUDY 11

Powszechny Bank Kredytowy S. A. we Lwowie. — Oddział w Krakowie, Rynek gł. 35. (Krzysztofory) Tel. 2186 i 4124. Załatwia wszelkie czynności bankowe najkorzystniej, przekazy na wszystkie miejscowości kraju i zagranicy.

Ziemski Bank Kredytowy T. A. we Lwowie — Oddział w Krakowie, Florjańska 32. Załatwia wszelkie transakcje w zakresie bankowości wchodzące. Sprzedaż i kupno walut, papierów wart., udziela kredytów.

### BIELIZNA

H. Bałabuszyńska & F. Wojas ulica Szewska L. 10.

Najtańsze źródło zakupu Dom handlowy „POOL" Wielopole 14.

FABRYKA bielizny i trykotarzy S. A. Kraków - Podgórze, Dąbrowskiego L. 13.

Bielizna damska i męska KAROL JAROSZ Florjańska 35. Tel. 2329.

NA RATY! A. MAJBRUCH ul. Miodowa 14.

M. Pietroń i Synowie Karmelicka 12.

GWARANTOWANA Bielizna sztokowa „egipska", tkana na miarę. Oeo rasi. -Spezial-Wäsche, Wien. STEFAN PIETROŃ Karmelicka 12.

BRACIA SPERBER Rynek gł. 30.

L. SZCZERBA Florjańska 40.

Hugo Weinmann Starowiślna 6

### BIURA SPEDYCYJNE

WŁADYSŁAW ROPSKI Centrala: Rynek Gł. 39 A—B Filja: Rynek Gł. 30 C—D. Biuro kopna, sprzedaży realności majątków ziemskich, sklepów i t. p. oraz biuro ogłoszeń Telefon 4103 i 3539.

### BROŃ

R. Gliniecki i Ska Szewska 2. Tel. 3080.

### BROWARY

Browar Okocim reprezentacja: ul. Jana 5. Tel. 195.

### CERATY

Na stoły i meble do nabycia w firmie Przemysł Linoleum i Cerat Rynek 10.

### CUKIERNIE

**P. Maurizio** Rynek Gł. 38.

J. NOWOROLSKI SUKIENNICE

### CUKRY

FABRYKA A. PIASECKI S. A. Rynek 27 i 47

Pierwsza Małopolska Fabryka wyrob. cukrów i czekolady S. z o. o. Podgórze, Kącik 18. Tel. 2040. Skład fabryczny Starowiślna L. 13a i w gł. punkty.

### DELIKATESY

J. CYANKIEWICZ Sławkowska 24. Wina nat. konserwy rybne i mięsne.

A. HAWEŁKA Rynek 34. Towary kolonjalne, wina, wódki i koniaki

H. Oskarbski, T. Malczewski i S-ka ul. Szewska 2.

Franciszek Pawłowski Mały plant. - Szewska 27. Ciasta, wódki, likiery, Świeże masło deserowe.

### DROGUERJE

J. WILKOSZ KARMELICKA 14. Zioła lecznicze. — Chemikalja.

### FARBY, LAKIERY

FR. LENERT SŁAWKOWSKA 6. — TEL. 104. Skład farb, materjałów budowlanych, benzyny, smarów i olei.

TOW. HANDLOWE „REIM" S-KA AKC. Rynek gł. 37. — Tel. 20.

S. Wojciechowski & R. ŻAK Karmelicka 21, telefon 3528.

*A. ZEMBRZYCKI FLORJAŃSKA 9 przybory malarskie, farby olejne „A. Lefranc Paris", pendzle, płótna.*

### FORTEPIANY

S. SMOLARSKA *Szewska 9. T. 4365*

Wyłączne zastępstwo firm: *Bechstein, Blüthner, Bösendorfer i innych.*

*JÓZEF WITEK zawodowy mechanik, stroiciel fortepianów, kier. Wytw. fortepianów D. Gabrylewska, ul. Stolarska L. 6. Telefon 389*

### FRYZJERNIE

JAN NIEŻYŃSKI Perfumerja, salon kosmetyczny Fryzjer damski PLAC WW. ŚWIĘTYCH 11.

### FUTRA

*St. Kierzek kuśnierz św. Anny 4.*

Futra firmy K. i R. Moor uznane za najlepsze, najtrwalsze i najtańsze. Kraków, ul. Grodzka 13.

Pierwszorzędny skład futer i pracownia kuśnierska **G. SPRUNG** Grodzka 30. — Tel. 2476.

### GALANTERJA

Leserkiewicz i Ska Rynek główny L. 11 Plac Szczepański 2

E. Ostaszewski i E. Mayer Rynek gł. 5.

A. TESLAR Sukiennice 29 30. Galanterja, konfekcja damska i męska — poleca również wykwintne delikatesy.

### HOTELE

Hotel „Francuski" ul. Pijarska 4.

„Grand - Hotel" Sławkowska 5.

HOTEL NARODOWY POSELSKA 22. — TEL. 3022.

Hotel „Polonia" Basztowa 25.

HOTEL POLSKI FLORJAŃSKA 47. TEL. 400

PIERWSZORZĘDNY z komfortem urządzony HOTEL POD RÓŻĄ ulica Florjańska L. 14. Telef. 2253, 2253.

Hotel Saski Sławkowska 3. Tel. 37.

### INSTALACJE ELEKTRYCZNE

„AGRODYNAMO" inż. T. Kłaczewski Jagiellońska 6. Tel. 3566.

INŻ. PIOTR KRÓL, Przedsiębiorstwo elektrotechn. Wiślna 4. Tel. 3030. Wszelkie urządzenia oświetlenia elektrycz. i przenoszenia siły, oraz telefony i t. p.

### INSTRUMENTY MUZYCZNE

*Leopold Hutterer Grodzka 44/R.*

### JUBILERZY ZŁOTNICY

Obrączki ślubne, pierścionki, broszki i t. d. w złocie i srebrze oraz galanterja w dużym wyborze M. Jakubowski, Sukiennice 26—27.

Jakób Lipski Sławkowska 8.

### KAPELUSZE

Męskie i damskie oraz obuwie L. HOCHSTIM ULICA FLORJAŃSKA L. 5.

LEON RECHT UL. GRODZKA 20 krawaty, galanterja męska.

### KAWIARNIE

„Centralna" Dunajewskiego L. 1 Telefon 1460.

ESPLANADA Karol Wołkowski UL. PODWALE L. 1

*„Grand-Hotel" ul. Sławkowska 5*

„TEATRALNA" Szpitalna 38. Tel. 2320 (vis à vis Teatru im. Słowackiego)

### KINO-TEATRY

KINO „NOWOŚCI", ulica Starowiślna L. 21. — Telefon 2345.

KINO „WARSZAWA", — Stradom 15.

### KOŁDRY

K. Sulikowski Grodzka 59

### KONFEKCJA MĘSKA

Włodzimierz Car Sławkowska 8.

NA RATY GRÜNBAUM i ROTNER Konfekcja damska i dziecięca. Bielizna damska, męska i dziecięca. Obuwie. Płótna, zefiry, firanki, materjały krajowe i zagraniczne i t. d. Dla P. T. Urzędników i wojskowych rabat. Wielopole 15, vis à vis P. K. O.

### KONFEKCJA DAMSKA

W. Bromowicz Szczepańska 1.

Karol Jarosz bluzki i płaszcze Florjańska 35. Tel. 2329.

Maison Riette Sławkowska 25. Modele. Modele.

Magazyn towarów modnych S. WURZEL Rynek gł. 11 w podwórzu (Dom Wenecki) Kapelusze damskie, oryg. mode e paryskie, aksamity, jedwabie.

### KONFEKCJA DZIECIĘCA

ADOLF FABER FLORJAŃSKA 9. STROJE DAMSKIE.

### KONIAKI

J. & F. Martell Cognac wszędzie do nabycia. Hurt sprzedaż u repres. Dr Z. Ożikowski, Sp. z ogr. odp. Jagiellońska 5 Telef 3033

### KSIĘGARNIE SKŁADY NUT

J. Czernecki, Rynek gł. 11 książki szkolne, naukowe, atlasy, mapy, słowniki i t. p.

Do nabycia we wszystkich księgarniach: William le Queux RASPUTIN (zbrodniczy mnich) z tajności dokumentów zebranych przez angielskie biuro wywiadowcze. Cena zł. 3.20 z przes. na prowincję 3.75.

Gebethner i Wolff Rynek gł. 23 książki, nuty, pisma krajowe i zagraniczne.

Księgarnia Polska mapy, książki, atlasy, nuty na rozmaite instrumenta i orkiestrę Sławkowska 8 (Hotel Saski)

Księgarnia T. S. L. św. Anny 5 — Książki szkolne

### KOSMETYKI

WODY KOLOŃSKIE „DERMA"

### LIKIERY

Fabryka najprzedniejszych likierów ERVEN LUCAS BOLS Rok zał. 1575 Żądać wszędzie!

### LINOLEUM

wszelkiego rodzaju do nabycia w firmie PRZEMYSŁ LINOLEUM I CERAT Rynek Główny 10.

### MALARZE

KAROL ORLECKI malarz dekoracyjny, pokojowy i kościelny, oraz pokostnicze-lakiernicze Łobzowska 15 T. 1520

Jakób Schmaus Grodzka 4.

Z. ZDANOWICZ SŁAWKOWSKA 3. TEL. 516.

### MANUFAKTURA

BOJARSKI & HEINICH W WARSZAWIE Przedstawicielstwo i Skład Komisowy Akc. Tow. Przemysłowego

JULJUSZA HEINZLA W ŁODZI oddział w Krakowie, Florjańska 4.

### MASARNIE

TOMASZ KNOBEL DŁUGA 27.

### MASZYNY DO PISANIA

L. Akaman ulica Szewska l. 22.

„Cichy Remington" Model 12. Florjańska 14. Tel. 2263.

### MASZYNY DO FOWIELANIA

*Rudolf Nowak Grodzka 44. Tel. 3541*

### MASZYNY I NARZĘDZIA ROLNICZE ORAZ WOZY GOSPOD.

Jan Chlipalski Rynek Kleparski 14 Telefon 4592.

### MEBLE

LEON GOTLIEB Rynek gł. 12. Tel. 4498

M. PLESZOWSKI MAŁY RYNEK L. 2 TELEFON Nr 4136 poleca: urządzenia mieszkań, dywany perskie, kołdry, koce, łóżka mosiężne, niklowe, dekoracje wnętrz, brokaty i t. p.

### MEBLE BIUROWE

„Jerry" Kraków, Florjańska 28 Katowice, Zielona 15 Lwów, Sykstuska 2

### MLECZARNIE

E. DOBRZYNSKA obecnie R. PYTEL wydaje śniad obiady i kolacje po przystępnych cenach Plac WW. Świętych 10. Tel. 3393.

R. Chmura i R. Zawiliński ul. św. Jana 13 poleca swą kuchnię doborową.

Mleczarnia Hygieniczna W. KAPUSTA św. Anny 7 Kuchnia jarska i mięsna.

### MODNIARSTWO

Najnowsze modele oraz pracownia K. Jarosz, Florjańska 25 Ceny przystępne!

### NACZYNIA

Bernard Greschler Grodzka 43 Naczynia aluminiowe.

### OBUWIE

GIZELA BRAND obuwie wykwintne damskie i dziecięce ulica Starowiślna L. 6.

M. BOCHENEK skład obuwia ULICA STRADOM L. 19

Wykwintne zagran. obuwie MAREK CZOPP UL. SZEWSKA 13.

Skład fabryczny pasty do obuwia i podłóg DOBROLIN M. Sierotwińska, ul. Sienna 13.

JÓZEF DZIDEK Tomasza 9 róg Sławkowskiej.

KEMPLER & SCHÖNBERG Szczepańska 5 poleca również kalosze i śniegowce.

ANTONI WILIŃSKI magazyn obuwia męskiego, damskiego i dziecięcego. UL. ŚW. TOMASZA 18.

Z. Zdanowicz ul. Sławkowska 3 Telefon 516.

### OPTYCY

Teodor Tomaszkiewicz optyk i mechanik Florjańska 30. Wejście z sieni.

K. VOIGT MIKOŁAJSKA 20. Skład tow. optycznych.

### OWOCARNIE

Główny skład owoców południowych B. Anis Szewska 15. Tel. 1565.

### PERFUMERJE

TEOFIL BEKNER Sukiennice 20.

L. KORZENIOWSKI Florjańska 22. Perfumy na wagę.

Leserkiewicz i Ska Rynek gł. 11 plac Szczepański 2.

TOW. HANDLOWE „REIM" S. A. Rynek Gł. 37 Tel. 20.

Witold Theobald dawniej Bracia Theobaldowie Sławkowska 1.

Bracia Weissberg Krakowska 17 Telefon 4529.

WOJCIECHOWSKI & R. ŻAK Karmelicka 21. Tel. 3528.

### PRALNIE

„TĘCZA" Centrala: Czarnowiejska 72 Telefon 1471

### PRZYBORY PISM.

R. ALEKSANDROWICZ Basztowa 11. — Tel. 311 i 4064. Magazyn przyborów biurowych.

E. Czapliński Szewska 2.

H. GRÜNBERG, Wiślna 9. Tel. 4198. Magazyn papieru, przyb. piśm. szkol. o i rys.

Wydawnictwo kart artystycz. i Hurtownia papieru „KRAKUS" ul. Mostowa 1.

PAPIERNIA ST. NEUMANN Wiślna 55. Telefon 1019 poleca zeszyty, tapety oraz wszelkie papiery.

„PHILATELIA" RYNEK 9 (Pasaż Bielaka), poleca albumy i znaczki pocztowe dla zbieraczy.

A. ZEMBRZYCKI Magazyn papieru, przyborów szkolnych i kancelaryjnych Florjańska 9

### PRZYBORY WOJSKOWE

[illegible]

### RESTAURACJE

„Grand - Hotel" Sławkowska 5.

RESTAURACJA MIESZCZAŃSKA Florjańska 19.

STARY TEATR ul. „Jagiellońska 1. F.lja: „Hotel Francuski" ul. Pijarska 13.

### ROWERY I PRZYBORY DO TYCHŻE

E. KLUSKA Grodzka 63

J. KULLANDA i W. JAWORSKI DŁUGA 11.

M. i B. Weissberg Starowiślna 10. — Tel 3088 Poleca również maszyny do szycia.

Arnold Weissmann Szewska 13.

### RĘKAWICZKI

Najtańsze źródło zakupu Dom handlowy „POOL" Wielopole 14.

### RYBOŁOWSTWO

WIKTOR WANDERER Szewska 21 Telefon 3520.

### RYTOWNICY

*J. Walenta Pieczęcie kauczukowe Sławkowska 3 (Hotel Saski).*

### SAMOCHODY

Buick — Ford Zastępstwo: „ELIBOR" S. A. L. J. Borkowski oddz. Kraków, Rynek gł. 28

### SANITARNE

*M. Maruńczak Sławkowska 10 artykuły gumowe, opatrunkowe i chirurgiczne.*

TOW. HANDLOWE „REIM" S. A. Rynek gł. 37. — Tel. 20.

„SANITARIA" Sp. z ogr. odp. Sławkowska 6. - Tel. 3050 instr. lekarskie, art. gumowe, opatrunki, szkła chemiczne.

### SKŁADY SKÓR SZEWSKICH

FABRYKA SKÓR W RYBNIKU Bracia Żurek hurtowny skład Starowiślna 10.

### SPORT

LESERKIEWICZ i Ska Rynek główny l. 11 Plac Szczepański 2

Tow. HANDLOWE „REIM" S. A. Rynek Gł. 37. Tel. 20.

ADOLF SATTLER GERTRUDY 24. Artykuły turystyczne i naczynia aluminiowe.

### ŚWIECE-MYDŁO

Filja krakowskiej fabryki szczotek i pędzli Sławkowska 2. Tel. 2426. Skład świec „GLORJA".

ST. ROŻNOWSKI Fabr. mydła i mydełek toaletowych Podgórze. Tel. 176.

### SZKŁO PORCELANA

M. BAZES Rynek Główny L. 35. Krzysztofory

A. EDER Florjańska 6. — Tel. 2231. specjaln.: porcelana Rosenthala

WŁ. TOMASZEWSKI Rynek gł. 16. Tel. 1143 u wylotu ul. Grodzkiej.

### SZTANDARY

Kopaczyński i Ska Bracka 2. Telefon 2330. Pracownia dla sztuki kościelnej.

### TOWARY BŁAWATNE

M. Schenker Rynek Gł. 15. Tel. 2399

### TOWARY KOLONJALNE

Z. SPIECHOWICZ i M. FILIPEK Grodzka 46. Telef. 165.

### UBRANIA GOT.

Na raty A. MAJBRUCH MIODOWA 14.

Na raty JÓZEF EMMER Rynek gł. 11, Dom wenecki w podwórzu Konfekcja męska, damska i dziecięca.

### USZCZELNIENIA

USZCZELNIENIA sznurkowe, fibrowe i gumowe H. SPIRA Zwierzyniecka 23. Telefon 4304.

### WITRAŻE

T. Zajdzikowski, św. Jana 30.

### WODY MINERALNE

Karlsbad-Mühlbrunn wyrób. firmy K. Rzącą i Chmurski ul. św. Gertrudy L. 4 Tańsza przeszło o połowę! a w skuteczności równa rodzimej. Do nabycia w aptekach, drogueriach i t. p.

### WÓDKI I WINA

Federowicz i Palaguny Podwale 6. Tel. 123 wytw. win musuj. i hurt handel win, wina musujące z w. winnic.

### WYROBY DREWNIANE DO BATIKOWANIA

Wiktor Wanderer ul. Szewska 21. Tel. 3520.

### WYROBY KOSZYKARSKIE

SYNDYKAT KOSZYKARSKI S. A. Szczepańska 1, tel. 1493.

### WĘGIEL DRZEWO

A. Blumenfeld Pawia 12. Tel. 59 dostarcza hurt. i detail. węgiel z pierwszorzędnych kopalń górnośląskich i krajowych.

Główne składy węgla i drzewa Fr. Jellonka i Sp. Pawia 5. Tel. 174. Zast. węgla jaworznickiego.

Jan Kwiatkowski Zwierzyniecka 10. Tel. 79 albo 1403 Najlepsze gat. węgla i drzewa.

### ZAKŁADY FOTOGRAF.

*St. Stadler dawniej B. Henner Szewska 27.*

### ZAKŁADY KRAWIECKIE

Henryk Blatt Sławkowska 18.

MARCIN CZAJA MIKOŁAJSKA 11. Magazyn sukien męskich

SPÓŁKA krawiecka W. Filipkiewicz i T. Sztokowskiego, ulica Florjańska L. 57. Magazyn sukien męskich. Skład materjałów angielskich i krajowych.

J. GAGATEK Hotel Saski, tel. 4011.

Zakład krawiecki damski i męski J. Kumala ulica Szczepańska L. 11.

ANTONI MALARZ Grodzka 10 I p. SKŁAD SUKIEN MĘSKICH. Ulgi w spłacie.

Fr. Mecnarowski i J. Aksak Sławkowska 25.

### ZAKŁADY KRAWIECKIE DLA PAŃ

25% taniej wykonuje Zakład krawiecki męski i damski J. GAJDA Dębniki Rynek 9

M. WĘGLARSKI Gołębia 5, telefon 1518.

### ZAKŁADY TAPICERSKIE

W. Kapela Szczepańska 3.

Franciszek Żak DŁUGA 25.

### ZEGARMISTRZE

Józef Cyankiewicz Sławkowska 1.

„OMEGA"

### WYSTAWA ARTYSTYCZNA

SALON SZTUKI Szpitalna 40. telefon 2486. Meble artystyczne. Dywany perskie, Obrazy — Antyki, Brązy — Rzeźby.

### SREBRO-PLATERY

jak również inkrustacje, brązy i szkła weneckie poleca M. JAKUBOWSKI Sukiennice 26-27.

### ŻELAZO

Primasy oryginalne szwedzkie najtańsze S. BREIT. ul. Sienna 1

Zakład pogrzebowy ONUFRECO FIUTA [illegible]